Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilm Thư viện Đại Học Cornell

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT-LEGAL

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
Nº 10480

NĂM THỨ MƯỜI BẢY SỐ THỨ 3596 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ BẢY 16 MARS 1929

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 150

Ban-báo có in một tờ phụ-trương ra buổi trưa bán lẻ 1 xu

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page:

Une seule insertion.	0$30 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales.	1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . .	0$10 la ligne

Cái nguyên-nhân về sự cùng-khốn của nông-dân ta

Nước ta lập-quốc về nghề nông hơn hai mươi triệu người sinh trưởng đoàn tụ với nhau, đến nay được mấy nghìn năm, toàn trông vào nghề làm ruộng cả, nghề làm ruộng thật là một nghề căn bản của ta. Thế mà xét xem cái biện tình sinh hoạt của nông dân ta ở các chốn thôn quê, ở cái buổi đua khôn thi khéo, sinh tồn cạnh tranh rất kịch liệt này, đã không thấy tiến bộ được mấy tí, mà hình như càng ngày càng suy đồi. Nếu không kíp tìm phương bổ cứu, cứ như thế này mãi, thì đường sinh hoạt của nông dân lại càng ngày càng kém đi, cái nỗi nghèo khổ của dân-tộc Việt-Nam, còn chưa biết đến đâu là cùng cực. Nông dân ta vì cớ gì mà cách sinh hoạt đến nỗi suy đồi, ở đây để tìm phương bổ cứu, may ra thuốc có trúng bệnh, cái bệnh nghèo của ta mấy nghìn năm mới có ngày chữa khỏi. Cái nguyên-nhân xấu tuy cũng có nhiều, mà xét ra đại khái như sau này:

Một là nông dân ta phần nhiều không có tri-thức. Cứ theo cái ý kiến nông nổi của tôi, thì nông dân phần nhiều không có tri-thức, đó là cái nguyên nhân cốt-yếu về cách sinh-hoạt suy đồi của nông dân ta. Theo cái thói cũ của ta xưa kia, nghề nông vẫn là nghề căn bản ở trong nước, mà triều-đình không để ý đến việc nông-học, không có trường học, không có thầy dạy, mặc nông dân cứ noi theo lối cũ mà làm, nông dân phần nhiều là người không được chịu sự giáo dục, một chữ đọc không được, một nét vạch không đi. Nông-dân đã phần nhiều là người ngu dốt, còn mong gì đủ sức dạy nuôi con cái. Vì thế con nhà nông của ta, trong trăm người chỉ được độ vài ba người biết chữ, còn ra thì thật là dốt đặc cán mai. Vì nông dân không có học vấn, không có tri thức, cứ thấy người trước làm thế nào, thì cứ nhắm mắt làm theo, còn biết thế nào là lựa giống, còn biết thế nào là phòng tai, biết làm thế nào cho nông sản ngày thêm tốt tươi, biết làm thế nào cho nông nghiệp ngày thêm phát đạt, chỉ biết cày sâu cuốc bẫm, mưa nắng chỉ trông vào giời, thì là một cuộc đánh bạc to, không có chút nào chắc ở trong tay cả. Trí thức của nông dân như thế, thì nông nghiệp còn mong gì có tiến-bộ nữa.

Hai là vì cái số thu vào hàng năm của nông dân ít quá; đường kinh tế khốn nạn, cũng là một cái nguyên nhân khiến cho cách sinh hoạt của nông dân ngày càng suy đồi. Người ta không có tiền thì không có gạo ăn, không *có gạo ăn thì không sống được*, và không còn có sự vui thú gì ở đời, đó là cái lẽ tự nhiên như thế. Nông dân của ta, trừ ra một số rất ít có tư bản sẵn sàng thì không kể, còn ra thì toàn là giấy người nửa người, hoặc là gạt ruộng rồi lại lĩnh canh, hoặc là vay tiền rồi đến mùa thì gạt lúa, quanh năm dầm mưa giãi nắng, chân lấm tay bùn, mà đến khi gặt được hạt lúa về, thì phải nộp cho các nhà tư bản cả, tục ngữ ta: «Thằng còng làm, thằng ngay ăn», thật là trúng cái tình cảnh của nông dân ở các chốn thôn quê đó. Được năm mưa hòa gió thuận, thóc thuê, không may gặp năm mất mùa, thóc lúa ít, thật là loanh quanh túng thiếu, trong nhà không đủ bát ăn. Đó là vì nông dân ta tư bản không sẵn sàng, sinh kế mới đến nỗi khốn nạn như thế.

Ba là vì không có người lĩnh tụ: Không kể là làm nghề nghiệp gì, cũng cần phải có người xuất sắc lỗi lạc đứng ra đề xướng và chủ trì, thì công việc mới mong thành lập và có hiệu quả tốt tươi. Nông dân ta phần nhiều ngu dốt, lại càng cần phải có người nhiệt thành có kiến thức, đứng ra dẫn đường chỉ lối cho người khác theo. Cái khốn vì những người có học-thức, có lịch duyệt, đủ tư cách làm lĩnh tụ cho nông-dân, thì phần nhiều chỉ xuất tài xuất lực, lo kinh-doanh bôn tẩu, làm công việc của mình, chớ không có mấy người chịu lưu tâm đến nghề căn bản nước nhà, mà đứng ra xướng xuất về việc cải-lương nông-nghiệp. Và lại, nông dân ta phần nhiều không có học-thức, chỉ cứ an thường thủ cố, nói theo lối cũ mà làm, thấy cái gì hơi lạ, thì lấy làm ngờ làm sợ mà không muốn theo. Ấy vì thế mà ở xã-hội ta bây giờ, trăm nghề nghìn nghiệp, cũng đã cải-lương được nhiều, chỉ có nghề nông là chưa thấy cải-lương được mấy chút, đó cũng là một cái nguyên nhân khiến cho cách sinh-hoạt của nông-dân ta ngày thêm suy đồi vậy.

(*Còn nữa*)

H. T. B.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt-báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua thì gửi tiền cho, hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo chỉ tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây [illegible]

Kuôcq ngu'w mo'iq
ă ơ ư thi viết a' o' u'
đ viết d, d viết y, q viết k
Na'm yâuq:
sa'cq, huyênf, na'ngj, hoiz, ngaw
q f j z w

Tin thêq-gio'iq

Một cái máy mới để giã gạo

Ở San-Francisco có tin rằng M. Smith tòng sự ở bộ Nông-phố phát minh được một cái máy, và một cách mới để giã gạo và lựa hạt.

Một chiếc tàu buôn Pháp bị nạn

Tàu Nhật tên là *Victoria Maru* đi cứu một chiếc tàu buồm của Pháp bị nạn ở chỗ cách phía tây bắc Honolulu 700 dặm. Tàu buồm ấy đã về tới bến ngày hôm qua. A R I P.

Việc Trung-hoa

Ngày 13 Mars 1929

Cuộc đại hội nghị của Quốc-dân đảng

Thượng-hải. — Ngày 15 mars này, quốc dân đảng sẽ họp đại hội-đồng. thì khó lòng được đủ số. Mới có 50 người đại-biểu tới Nam-kinh, còn những người hiện ở Thượng-hải, cũng không có ý vội đi Nam-kinh. Trong kỳ đại hội-đồng thứ ba này, có bốn đoàn đại-biểu: 1 Đại-biểu các châu, và hoa-kiều ở ngoại-quốc, cộng 89 người; 2 Đại-biểu do hội-đồng hành chính, và do binh gia tuyển cử, theo như các sổ kê của các hội-đồng hàng tỉnh, cộng là 116 người; 3 Đại-biểu của hội-đồng hành chính tự ý cử lấy; 4 Các đại-biểu bàng-thính do chánh-phủ cử, không được quyền dự việc quyết nghị. Về hai hạng sau này, cộng là 151 người. Tổng cộng là 356 người. Cái số quá nửa là 176. Xem chừng đến ngày mai không được bấy nhiêu đại-biểu.

Cái vấn đề Hồ-nam

Thượng-hải. — Lý-tôn-Nhân từ chức song cái vấn đề Hồ-nam chưa giải-quyết, và tình thế vẫn găng.

A R. I. P.

Cái vấn đề bầu cử tại nghị-viện Nhật-bản

Một buổi hội đồng náo động

Một ông nghị-viên về đảng lao-động diễn-thuyết ba giờ đồng hồ, rồi đến các ông nghị-viên về đảng phản kháng bày tỏ mọi lẽ về một khoản khởi-nghị của đảng ấy mất sáu giờ nữa, sau nghị-viện lại hoãn chưa quyết-nghị về bản dự án định giảm số các nhà dự-bầu.

Ông nghị-trưởng là M. Motoda từ chức, tự coi mình như đáng trách cứ về mọi việc hỗn độn xảy ra mới đây.

Quan Toàn-quyền Pasquier tại xứ Mọi

Pleiku 14 Mars

Quan Toàn-quyền Pasquier trong khi tuần du tại xứ Mọi, ngài rất lấy làm mừng rằng mới cách có hai năm giời mà việc giồng chè với cà phê đã được kết quả tốt đẹp lắm. Như vậy thì rõ ràng cái phương pháp khai khẩn ngày nay là thích hợp hơn cả.

Sau nữa vấn-đề nhân công cũng được thỏa thuận.

Quan Toàn-quyền lại đi tuần du trong miền Darlac.

Cuộc bay cuối cùng của đại tá Charles Lindbergh

Trong vô tuyến điện mới đây có tin rằng đại-tá Charles Lindbergh, là người bay qua Đại-tây-dương lần thứ nhất, bị ngã ở Mexico.

Bữa ấy đại tá cùng bay với vị hôn thê của đại tá là Miss Anne Morrow, và trước khi lên tàu bay có hứa với ông thân sinh ra Miss Anne Morrow là quan đại sứ Hoa-kỳ ở Mexico rằng đại tá chỉ bay buổi ấy nữa là buổi cuối cùng.

Đại tá bay hôm ấy cả thảy ba giờ, đưa vị-hôn thê đi xem phong cảnh thành Mexico, chung miền chung quanh, và có chụp ảnh để đem về chơi.

Khi sắp đỗ xuống, một cái bánh xe bị gẫy, tàu bay đổ, nhưng hai vợ chồng chỉ bị đau thôi, chứ không bị thương.

Về sau xét ra đại tá bị sai khớp xương ở vai. Ông thầy thuốc nắn lại và bắt đại tá nằm yên dưỡng bệnh. Sự rủi ro ấy là lỗi tại thợ máy lắp bánh xe không cẩn thận, một bên bánh xe không được thẳng. Khi bay lên đại-tá đã trông thấy, nên khi đỗ xuống đại tá bảo vị hôn-thê lấy đệm kê chung quanh người cho cẩn thận, đại tá lại tháo hết dầu cho máy khỏi bị nổ, rồi mới lựa mà đỗ xuống một bên bánh [illegible]

Các quan võ ở Mexique vâng lệnh bộ Chiến-tranh đã hủy hết các ảnh về việc rủi ro ấy, và cấm các báo và các nhà chụp bóng không được dùng các ảnh ấy.

Việc rối loạn ở Mexique

Một viên tướng khởi-nghịch bị hành hình

Tướng Simon Aguirres, là em ruột tướng Jésus Auguirres, thống tướng của địch-quân bị bắt được ở miền nam, đã phải hành-hình.

Tả-dực của quân khởi-nghịch đã rút khỏi Saltillo, lui về phía Torreon, đi khỏi liền phá cầu. Kị-binh của đảng khởi-nghịch thắng hai liên-đội tiền phong của chánh-phủ do đại tướng Calles chỉ-huy ở phía nam Torreon. Quân khởi-nghịch tiếp được viện binh.

Hai nước Brésil và Paraguay lại có việc xung đột với nhau

Ở Assomption có tin rằng quân nước Brésil đóng ở Huerro Martino, đánh quân của nước Paraguay đóng ở Isla Margarito, mà đuổi ra khỏi đồn ấy.

Nước Paraguay đã yêu-cầu nước Brésil rút ngay quân khỏi nơi ấy là địa-hạt của nước Paraguay.

Lại một cuộc bay Paris — Saigon

Ngày 20 này sẽ khởi hành ở Paris

Báo *Matin* đăng tin rằng phi-công Bailly nguyên là phi-công về đội không quân thứ 34 mới đây đã bay vòng 8000 kilomètres ở bắc bộ Phi-châu, có mua một chiếc tàu bay hai chỗ, có một bộ máy phát động 230 mã-lực, để bay từ Paris đến Saigon, với một viên phi-hành phó-quản cùng về đội ấy, được nghỉ.

Cuộc bay này không phải là một cuộc bay của nhà nước, nhưng là một cuộc du lịch riêng.

Phi công định ngày 20 này sẽ khởi hành, lâu lắm là 10 ngày sẽ tới Saigon.

VÌ MUỐN CHIẾM KHÔI VỀ VIỆC ĐI Ô-TÔ MÀ THIỆT MẠNG

Người Hoa-kỳ tên là Lee Bible trong khi đi ô-tô ở Dayton để cướp lại cái chức quán-quân thế-giới về việc đi nhanh, của người Anh tên là Seegrand mới chiếm được, xe đương đi nhanh 202 dặm một giờ, thì đâm vào cồn cát ở bên đường, người Hoa-kỳ ấy chết ngay.

Tiệc mừng các phi-công Paillard và Le Brix

Saigon ngày 14 Mars

Chiều hôm nay báo-quán *Opinion* có mở tiệc *champagne* mừng hai phi-công Paillard và Le Brix. Các quan chức và thân-hào đến dự đông lắm.

Đáp lại bài diễn-văn của M. Heng là chủ báo ấy, phi-công Le Brix có nói đại khái rằng vì các trường bay hẹp quá cho nên bay lên không thể chở nhiều *essence* được. Ở đây tuy không trung không thuận tiện cho các máy bay bằng Âu-châu, song nếu mở những trường bay rộng thì cũng có lợi là tàu bay có thể chở được nhiều *essence* hơn. Ông mong rằng nay mai ông lại tổ-chức cuộc bay nữa được hoàn-bị mà cũng theo một

NHANF DAMF

Những sự thực giả trong tấn trò đời

Ngồi buồn ngẫm nghĩ chuyện đời, sực nhớ câu chuyện cũ ở trong sách Tàu mà ta thêm chán ngán cho cái trò đời, không biết thế nào mà phân được thực giả. Khi nhà Minh đã thất thế, Đường-vương chạy đến Vân-nam, có mấy vị cựu-thần, mưu việc khôi phục, bàn nhau cần nhất là phải tôn Đường-vương lên làm hoàng đế, mới hiệu-triệu được thiên hạ, nhưng khốn nỗi Đường-vương bấy giờ đã là cái thân vong mệnh, ngoài hai bàn tay trắng không còn có gì, mà muốn tôn vương cần phải có mũ áo mới thành lễ được. Bàn bạc mãi, sau có người nghĩ ra được cái kế rất diệu, là dùng *mũ áo phường tuồng*. Ai nấy đều lấy làm phải, liền hạ lệnh thu hết các mũ áo ở các rạp tuồng, rồi đem về chia nhau đội mặc vào. Trước nhất dâng bộ mũ áo hoàng đế cho Đường-vương dùng, rồi lần lượt theo ban thứ, người nào làm tể-tướng thì dùng mũ áo tể-tướng, người nào làm nguyên-súy thì dùng mũ áo nguyên-súy, cho đến cả mấy chú quan thị, mấy chú lính hầu cũng đều có đủ mũ áo để dùng cả. Cùng nhau đội mặc xong rồi, bày đặt triều nghi, vua lên ngồi trên, các quan lũ lượt vào chầu, cùng khấu đầu hô vạn tuế. Oai oai thật! Cũng những mũ áo ấy ở mấy bác phường tuồng thì ai cũng cho là vua tôi giả, mà ở lũ ấy thì ai cũng cho là vua tôi thật. Lạ thay!

Nghĩ hết chuyện này, lại sực nhớ đến câu chuyện cũ ở Hà-thành ta mấy năm trước, một nhà kia thấy nhà nước ban cho nhiều người được phẩm hàm, liền sắm mấy bộ áo thụng, cho thuê mặc để chụp ảnh, quả nhiên người đến thuê đắt như tôm tươi, trước có mấy tháng giời thu được nhiều tiền lắm, đến khi các quan hàm thuê đã hết lượt rồi, mấy bộ mũ áo ấy thành ra bỏ dở; nhưng của đã bỏ, nhà ấy lại tính kiếm ăn một lần nữa, liền đem bán mấy bộ mũ áo ấy cho một rạp hát kia, lại được một món tiền to. Cũng những mũ áo ấy các quan hàm thuê mặc vào, thì ai cũng cho là quan thật, khi đã qua tay mấy anh nhà trò rồi, đem ra múa nhảy hàng ngày để đóng cái bộ quan, nhưng ai cũng cho là quan giả. Ấy mới lại lạ thay!

Cho hay đã gọi là cái trò đời, chân giả giả-chân, chưa dễ mà phân biệt được.

Bút-ác

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	18 độ
15 giờ	21 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 15 Mars 1929, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 36.

Thời giá quốc trái:

Ngày 12 Mars 1929

5 o/o	hoàn dần		76 f. 00
5 ½ o/o	hoàn dần		95 f. 95
4 o/o	vĩnh viễn	1917	85 f. 70
4 o/o	»	1918	85 f. 40
5 o/o	»	1920	101 f. 95
5 o/o	hoàn dần	1920	116 f. 84
4 o/o		1925	119 f. 80

Ngày 15 Mars 1929

3 o/o	vĩnh-viễn	71 f. 65
5 o/o	1915-1916	98 f. 25

Tin tàu. — Tàu *André Lebon* đến ngày 19 Mars ở Saigon sẽ chạy sang [illegible] Saigon ngày 14 Mars.

Tàu *Tonkin* mang thư sang Pháp (đường Nhật) đến ngày thứ ba 19 mars hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong, đường Pakhoi, Hoihow và Fort-Bayard rồi chuyển sang tàu *Hakozaki Maru*.

Tàu này có ghé Naples.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 6 giờ 16 sáng hôm ấy.

Tòa án Trừng-trị. — Những việc xử tại tòa án Trừng-trị chiều thứ năm:

Bẻ vòng. — Một người bán hàng nước, nhà ở Đấu-xảo số 215 có mở hàng bán trầu nước ở gần đấy. Ngày 20 tháng 2 tây đứa con nhỏ vì thấy vợ người ấy đi vắng nhỏ khóc mãi, dỗ không được. Bấy giờ người ấy đương bận bán hàng nhờ Ng-thị-Hiền 19 tuổi (nguyên ăn ở hàng ấy uống nước ăn trầu) giắt đứa bé về nhà hộ. Thị ấy giắt đứa bé về rồi bẻ của nó cái vòng bạc đáng giá 4$20 cất thằng. Tòa phạt thị Hiền 2 tháng tù.

Móc túi. — Ngày 22 tháng 2 tây vào hồi 14 giờ 40 Ng-văn-Tâm làm nghề làm thuê móc túi một người tên Ng-văn-Khai đương đứng xem những người Khách làm trò ở vườn hoa Cửa-nam mà ăn cắp một cái ví trong có 1$00 bị lính cảnh-sát trông thấy bắt được quả tang. Tòa phạt tên Tâm 2 tháng tù.

Việc ô-tô hàng đổ ở Phú thụy. — Về việc chiếc ô-tô hàng số T. 4377 của M. Bao-Ly nhà ở phố Maréchal Pétain số 12 chở hành-khách ở đường Hanoi — Hưng-yên do tài xế Ng-văn-Ban cầm máy bị đổ xuống đầm ở gần ga xe hỏa Phú-thụy, ngày 17 tháng 2 tây vào hồi 17 giờ 10 phút, làm cho nhiều người bị thương và mất cả hành-lý, trong khi tránh cái xe ô-tô khác, thì tòa hoãn đến ngày 28 tháng này để đòi những người bị thương xét hỏi rồi mới nghị án.

Ngạch học chính. — Mlles Phạm-thị-Thăng, Vũ-thị-Tín, giáo học tập sự, đều được thăng giáo học hạng tám.

MM. Hoàng-ngọc-Cương, Hà-trung-Sơn, giáo học thì sai tập sự, được thăng giáo học thì sai hạng tám.

MM. Phạm-gia-Thúc, Vũ-đức-Việp Ng-văn-Khang, Dương-v-Thi, Phạm văn-Hiến, Phạm-hoàng-Đạt, làm phụ biện trong ngạch học chính đều được thăng giáo học tại sở tập sự.

M. Ng-khắc-Cần, có bằng sơ học Pháp-Việt được bổ giáo học thì sai tập sự.

Ngạch thừa phái. — M. Tô-văn-Tư, thừa phái Phù-cừ (Hưng-yên) nay đổi đi Vị xuyên (Hà-giang)

M Phạm-văn-Thạch, thừa phái Vị-xuyên nay đổi về Phù-cừ.

Mất đứa cháu. — M. Ng-phú-Bao ở số 25, phố hàng Cá, trình rằng đứa cháu tên là Ng-phú-Cảnh, 10 tuổi, không biết tự nhiên đi đâu mất.

Nạn xe cộ. — Ngày 14 mars, hồi quá một giờ chiều chiếc xe đạp do Đoàn-Trương, ở số 17 phố hàng Than đi đến cửa sở cẩm hàng Đậu thì đụng phải chiếc xe bò. Người ngồi xe đạp bị thương, xe đạp bị gẫy bánh.

Cũng ngày hôm ấy hồi quá 4 giờ, chiếc xe tay số 150, do Hà-Tám kéo, đi đến phố hàng Ngang, thì đụng phải chiếc xe đạp do M. Đào-Huân tá sự lục lộ ngồi. May không việc gì đến người, chỉ hư hỏng xe mà thôi.

Mất cái giấy bạc 100 đồng. — Âu-văn-Huynh, làm bếp, ở số 109 đường Quan-thánh và Trần-thị-Ba cũng ở nhà ấy, can tội ăn cắp và đồng tình ăn cắp cái giấy bạc một trăm đồng của M. Thuillier Marcel, vậy đã bị bắt giải vào Tòa án.

ANNONCE LÉGALE

Phòng giấy
Mes MOURLAN ET PASCALIS,
R. BONA ET J. P. BONA,
PITON
Luật sư tại Hanoi

Đến thứ bảy, **mùng sáu tháng Avril, năm một nghìn chín trăm hai mươi chín,** *hồi mười giờ sáng tại Tòa-án Tuyên-quang sẽ bán những sản-nghiệp đồn-điền « Perrin Frères » và súc vật, đồ làm ruộng và kỹ-nghệ.*

Đặt giá : 25.000$00

Mỗi lần đấu giá cứ mặc-cả từ 500$00 trở lên
phố hàng Cót 7.704

Muốn hỏi han điều gì, thì hỏi tại: Phòng giấy các Luật sư kể ở trên và ở phòng Lục-sự Tòa Án, Tuyên-quang. 7.706

CUỘC VUI

trong 4 tối rất đặc biệt tại rạp
Cinéma Palace

Thứ tư 13 -- Thứ năm 14 -- Thứ sáu 15 và thứ bảy 16 Mars 1929

Cả cô MARCYA và cậu BRINGO ở xa mới tới diễn tại rạp Cinéma Palace
Đào đẹp - Kép hay — Nghề hát múa rất giỏi.

Chiếu cinéma tích « LES FEUX de la RAMPE » rất hay tả cảnh về một gia-đình, đào kép trong một nhà hát tồn xẩy ra lắm cảnh rất thương tâm.

Đã bắt được rồi. — Đỗ-thị-Sâm, 21 tuổi can tội ăn cắp 10 đồng bạc và bội tín đôi hoa tai vàng của Mme Bùi-thị-Hội, ở số 25 phố hàng Giấy, nay đã tìm bắt được, giải vào sở mật-thám xét hỏi.

Giấy bạc giả 5 đồng. — Sở mật-thám đã cho xét về việc một người linh cảnh-sát tên là Nguyễn-văn-Bảo, đem tiêu một cái giấy bạc giả 5 đồng.

Lại có kẻ bị lừa. — Một người tên là Nguyễn-vũ-Mân, ở số 39 phố R ffeael, trình bị hai người lừa mất một số tiền là 200 đồng bạc.

Bội tín đôi hoa tai. — Thành-thị-Lan 20 tuổi, ở số 13 phố Hàm-long, thưa thị Hội, ở số 219, đường Huế, bội tín của mình đôi hoa tai, giá đáng 12p.50 rồi trốn đi mất.

Phường móc túi. — M. Trương-văn-Tiếp ở làng Đại-yên; huyện Hoàn-long, gần Hanoi, trình rằng bị đứa kẻ cắp móc túi lấy mất cái ví trong đựng 61 đồng bạc và các giấy má vặt.

Thợ may mất cắp và ăn cắp. — Cao văn-Đôn, thợ may can tội ăn cắp các vải may quần áo của hiệu thợ may Cao-văn-Viễn, số 108 phố hàng Gai, vậy đã bị bắt giải vào Tòa-án.

Điên hay sao? — Đêm qua, linh cảnh-sát thấy một người đàn bà, xưng tên là Nguyễn-thị-Bé, 20 tuổi, nằm ở hè phố hàng Trống, hình như mắc phải bệnh điên, đã đưa vào nhà [illegible].

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu **Bào-chế CHASSAGNE,** *Số 59 phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP NOFAL.

Ô-TÔ HIỆU « RENAULT »

QUẢN-LÝ ĐỘC QUYỀN ĐƯỢC BÁN TẠI
CÔNG-TY VẬN-TẢI Ô-TÔ ĐÔNG-PHÁP
Société de Transports Automobiles Indochinois)

Hạng 6 mã-lực, 4 chỗ ngồi	
Kiểu xe mui xếp	1.900 $ 00
Kiểu xe bôm	2.300 , 00
Hạng 8 mã-lực, 6 cylindres « Monasix » 5 chỗ ngồi	
Kiểu xe mui xếp	2.550 $ 00
Hạng 10 mã-lực, 5 chỗ-ngồi	
Kiểu xe mui xếp	2.550 $ 00
Kiểu xe bôm	**3.100 , 00**

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd Ai-cập, Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32
GIÂY NÓI SỐ 236
3018

Ghét nên xấu. — Ngày 7 Mars người bếp tên là Trần-v-Mậu lấy một người vợ lẽ tên là Đỗ-thị-Sâm đưa về ở với vợ cả ở phố hàng Giấy số nhà 25. Cứ tối đến đem người vợ lẽ đi giấu một chỗ, vì thế nên người chồng sinh sự cãi nhau với người vợ cả. Ngày 10 Mars hai vợ chồng cãi nhau, người vợ cả tức mình lấy thanh củi đánh người vợ lẽ. Người vợ lẽ sợ trốn đi mất rồi người vợ cả trình sở cẩm hàng Đậu rằng người vợ lẽ ăn cắp mà đi. Sở mật-thám bắt thị Sâm về xét hỏi mới rõ ra là chuyện ghen tuông, nên đã bắt người vợ cả giải sang Tòa-án nghị xử.

Các ngài biết phòng xa là khi có bệnh đến chữa quan đốc tờ [illegible] sẽ được một ông thầy có giá trị, danh-tiếng, chuyên môn trông-nom.
Hỏi tại Hàng-[illegible], 23. Hanoi

BÁN RẺ :

Một cái quạt điện;
Một cái máy điện dynamo 12 volts 10 ampères;
Một cái máy đẩy cho xe hơi chạy (démarreur) 6 volts.
Hỏi tại nhà in Trung-Bắc
7.459 *63, phố hàng Bông*

Pardessus 4$ và 7$

Nhà DEMANGE Hanoi có rất nhiều pardessus kiểu đẹp lót suốt: Bằng dạ fantaisie 4$ một. còn dạ đen thì 7$. [illegible] quí-khách chiếu cố.

Phòng giấy ông Jean ACKEIN, Luật-khoa tiến-sĩ, Quản lý văn khế tại Hanoi
22, phố Jean Soler (hàng Bông Thợ nhuộm)

Tự ý phát mại

Ngày thứ Ba 10 Avril 1929
Hồi 10 giờ sáng. Tại phòng giấy và do ông ACKEIN đứng bán.

CÁC NHÀ TẠI HÀ-NỘI

Số 1 và số 3, phố hàng Muối, và số 110, đường Bờ Sông và Chợ Gạo.

Có nhiều lớp có gác và đất diện-tích là 164 thước vuông tây.

Đặt giá : **20.000 $**

Muốn biết thể-lệ lại số 22 phố Jean Soler (Hàng Bông Thợ-nhuộm) lại phòng giấy ông ACKEIN Quản-lý văn-khế, ở đấy có quyển điều-lệ. 7.705

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ-SINH
ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ
Phòng khám bệnh
QUAN ĐỐC-TỜ BLOT
65, phố Tràng thi và 78, phố Thợ nhuộm
Giây nói số 449 Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ xẻ cũng được chắc chắn, muốn đỡ đẻ được cẩn thận tử tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như kiến đẻ) hết nhi cũng được.

Tuy nên đến quan Đốc-tờ Blot là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khảo-cứu.

Có buồng riêng tử tế để chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 3 hạng Trả tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được.

Hàng ngày quan Đốc tờ đến thăm bệnh nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tốt, [illegible] ở đấy luôn.

Khám bệnh hàng ngày từ 8 giờ đến 11 giờ [illegible] đều tại [illegible].

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Bệnh đậu mùa. — Mới có lệnh rằng phàm nhân dân ở thành phố Hải-phòng cùng ở ngoại châu thành Haiphong đều bắt buộc phải chủng đậu cả.

NAM-ĐỊNH

Con dâu với bố chồng. — Hôm vừa rồi, một mụ đàn bà tên là Nguyễn thị Quất 20 tuổi, ở số 31 đường Henri Rivière, phăm-phăm chạy lại sở Sen-đầm trình rằng bố chồng là Vũ-đăng-Thọ 50 tuổi vô-cớ chửi thị và đánh thị bị thương, lại xui con giai, tức là chồng thị, tên là Vũ-đăng-Thái đánh thị tàn-nhẫn và đuổi thị đi nữa.

Thoạt nghe lời thị mồm-mép nói, thì ai chẳng tưởng thị Quất gặp phải người bố chồng cay-nghiệt và người chồng tàn-nhẫn, chẳng biết thương vợ con; nhưng hỏi ra mới biết nguyên ủy việc ấy như sau này:

Số là thị Quất làm bạn với Vũ-đăng Thái, đến nay vừa được 5 năm, đã [illegible] lên ba và một giai mới được bốn tháng.

Nhà chồng thì túng, bố chồng và chồng phải xoay nghề buôn-bán còn-con để kiếm ăn. Giá thị Quất là người biết điều ra thì dù chẳng gây dựng được giang-san nhà chồng, cũng nên chăm-chút nuôi-nấng cái con đỏ nhà chồng mới phải. Nhưng mà nào thị có tưởng cho đâu, Cứ như lời bố ông thị, chồng thị, và cả đứa ăn đứa ở nhà thị nói, thì thị Quất không những không làm được nghề-nghiệp gì, mà lại hay mâu-mè cờ-bạc lắm. Hôm nào thị cũng bỏ đứa con đỏ cho con ở giữ, để đi đánh bạc cả đêm; có hôm gà gáy, có hôm sáng bạch mới dẫn về nhà, thành thử hai đứa con cứ quấy khóc cả đêm mà mẹ thì mất-tăm mất-tích,

Thị Quất cứ luôn luôn giữ thói như thế, bố chồng và chồng đã nhiều lần khuyên bảo, mà thị cũng chẳng nghe. Hôm vừa rồi, thị đi đánh bạc khuya mới về, con ở nhà khóc nức khóc nở; bố chồng mắng bảo, thì thị lại phát phũ mà chửi mình chửi khéo con; nhiều câu thật là láng-loàn thái quá! Chồng thị thấy vậy, lấy làm chướng tai, chẳng lẽ cứ đành im để cho vợ tự-do quá như thế, bèn chồm đứng dậy, vơ mấy thanh tre quật cho thị Quất một hồi, thị Quất mới bù lu bù-loa lên khóc, rồi đi thưa cả bố chồng lẫn chồng.

KIẾN-AN

Tiệc trà của các ông Nghị-viên dân-biểu tỉnh Kiến-an thết quan Công sứ và quan Tuần-phủ. — Bản báo tiếp được bài sau này cứ nguyên văn đăng báo

Hôm chủ-nhật 10 Mars 1929, hồi 4 giờ chiều ở công-huyện Hải-an thấy có cắm cờ la liệt và thấy có xe ngựa rộn rịp như là một đám hội to vậy, lại có cả các quan Đại-pháp, quan Annam đi xe hơi đến nhiều lắm đầy cả cái sân huyện lị. Sau hỏi ra thì mới biết rằng là đám tiệc trà của các ông nhân dân đại biểu tỉnh Kiến-an, đãi quan công-sứ mới, là quan de Sourdeval ở tỉnh Thái-nguyên mới tới đến trị nhậm tỉnh Kiến-an và mừng quan Tuần-phủ Ng-tất-Tế được thăng lên hạng nhất kỳ xuân-thủ vừa rồi.

Trong đám tiệc có quan sứ và bà sứ, quan ba khố đỏ, quan ba khố xanh, quan Đốc-học, quan Lục-lộ, quan Thương-chính, quan Thiên-văn tỉnh Kiến-an, các ông nhật-trình. và quan Annam thì có quan Tuần Mai-trung-Cát, quan Tuần phủ, quan án-sát, quan Tương-tá, các quan phủ, [illegible] viên tỉnh Kiến-an và Haiphong, các ông hội-viên thành-phố, và hội-viên thương-mại cùng các ông bào mục tỉnh Kiến-an; tất cả đến non tám mươi người.

Hồi 4 giờ khi quan công-sứ đến thì ông Ng-thừa-Đạt có đọc một bài diễn văn bằng tiếng Pháp, chúc tụng quan Công-sứ là một vị nhân hậu nên nhân dân huyện Hải-an vẫn còn nhớ công đức của ngài khi ngài làm đại lý ở Haiphong, ông ấy lại nói đến việc cải-lương trong tỉnh Kiến-an không được thực-hành, trong các làng vẫn bị cường-hào áp chế vì hội-đồng tộc-biểu chỉ là lũ bù nhìn mà thôi. Đến việc bà mụ thì ông ấy xin cấp tiền cho các mụ đỡ để lấy tiền mua thuốc mà đỡ, không cho dân đừng lấy tiền vì và dân vẫn chưa hiểu sự ích lợi việc bà đỡ về đường sinh dục. Ông Đạt lại nói đến việc cần phải làm cái cầu ở bến đò Niệm để cho tiện sự giao-thông hai tỉnh, thì thành-phố Kiến-an mới có rộng đường thương-mại và nhà đất mới có giá-trị được. Ông ấy xin rằng nếu nhà nước không có tiền để làm cái cầu ấy thì nên để một nhà máy nào đứng làm mà thu lợi vậy.

Quan Công sứ có trả lời mấy câu cảm ơn các ông Đại-biểu đã có lòng tốt thiết tiệc đãi ngài và sẽ lấy lòng nhân-từ đối đãi với nhân-dân.

Sau ông Ng-thừa-Đạt lại chúc mừng quan Tuần-phủ như sau này:

Bẩm cụ lớn,

Nhân kỳ xuân-thủ vừa rồi cụ lớn có được thăng lên chức Tuần-phủ hạng nhất, nên chúng tôi có lòng vui mừng mà thiết cái tiệc-tịch này để kính mừng cụ lớn.

Chúng tôi là đại-biểu cho dân trong tỉnh mà thiết cái tiệc này không phải là riêng về việc cụ lớn được thăng chức, vì rằng làm quan tất phải thăng lên, cũng như chúng tôi đi buôn tất phải có lãi, nếu không thì là người không có tài kinh-doanh sự nghiệp, vậy thì sự thăng chức cũng không lấy gì làm lạ cho lắm mà đáng mừng. Chúng tôi mừng là mừng tỉnh chúng tôi có một đại-viên đầu tỉnh là cụ lớn hành-chính có lòng nhân hậu, có bụng công-tâm, lại có tư-tưởng mới muốn hiệp lực với các dân-biểu để lo toan những việc hạnh phúc cho nhân-dân. Bởi vậy chúng tôi nhân dịp này trước là để công bố lòng hâm mộ của nhân-dân đối với với cụ lớn sau là để cho quan với dân được hội diện trong tiệc này cho có liên-lạc thân-tín cùng nhân-dân thì mới có giải-quyết được những vấn-đề có ích-lợi cho nhân-dân.

Thật vậy chúng ta ngày nay ở dưới quyền bảo-hộ nước Pháp là một nước quảng-đại có lòng dìu-dắt ta lên con đường tiến-bộ, thì quan với dân ngày nay không nên xa-cách nhau như trước nữa, phải có liên-lạc với nhau, để mà khám-phá những điều u ám cho Chính-phủ hay mà cải đổi, cho dân khỏi những việc oan-ức.

Vậy thì các quan hành-chính với các ông nhân-dân đại-biểu có một cái trách-nhiệm chung đối với quốc-dân; và cái trách-nhiệm chung ấy hiện nay trong quan-trường cũng nhiều ông chưa biết, và các dân-biểu cũng chưa mấy người nghĩ tới, nếu các quan [illegible] ích-trị. Như tỉnh ta có cụ lớn đứng đầu xướng-xuất mà thực-hành ra cái liên-lạc ấy để cho nơi khác bắt-chước thì sau này sẽ là một việc đại hạnh cho quốc-dân.

Nay nhân quan Công sứ de Sourdeval là một phúc-tinh mới đến trị-nhậm bản-tỉnh, lại gặp dịp cụ lớn được thăng chức mới, có cái tiệc vui này để cho quan dân đồng lạc, thì xin các quan nâng cốc rượu này chúc tình thân-ái của quan với dân mỗi ngày một thân-mật hơn, và sự liên-lạc mỗi ngày một mật-thiết hơn, thì ắt có sự hay cho nhân-dân.

Quan Nguyễn-tất-Tế trả lời cảm-tạ các ông đại-biểu và nói những lời của ông Nguyễn-thừa-Đạt chúc-tụng thật là quá đáng, vì ngài quyền hạn hẹp-hòi nên cũng không làm được việc gì cho dân được nhờ cho lắm, nhưng nay nhân-dân đã có lòng tin-ái thì ngài xin hết lòng hành-chính một

(Xem trang thứ ba cột thứ ba)

Hiệu Bào-chế MONTÈS. 54, Phố Paul Bert, Hanoi

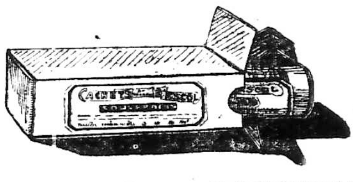

Hễ thấy ghê mình thì dùng ngay một viên thuốc Rascol là khỏi ngay bệnh cảm và bệnh sốt rét rừng.

Số 231

Nhi-nữ anh-hùng

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Thu-phương bấy giờ thấy thế, trong lòng lấy làm áy náy lắm, con *Lục hương* nói với phu nhân rằng:

Phu nhân tội gì mà phải nhọc sức nữa, chờ lúc nào lại ra giao-chiến, để tôi sẽ sắp một chỗ bắn cho nó phứt tên, thì là xong việc.

Phu nhân nói:

Ta đã giao lời với nó là không dùng cách ám toán, mình là người liệu, khi nào đã nói lại ăn lời.

Con Hoa-linh nói:

Phu nhân câu nệ quá, làm như vậy thì ai biết được mà sợ mang tiếng.

Phu nhân nói:

Các người chớ nói càn nữa, ta đây không bao giờ lại có làm sự lừa người như thế được, đã ra trận thì nên lấy tài lực mà đối địch nhau, hơn người thì được, nếu kém người thì đành bó tay chịu chết còn hơn.

Phu nhân nói rồi, lại mặc áo cầm binh khí nhảy lên ngựa, đi ra mặt trận, quân lính lại đốt thêm đuốc lên, trống chiến đánh giục luôn mấy hồi, Bấy giờ họ Lục cũng phi ngựa ra đến nơi, hai bên chẳng nói chẳng rằng, lại vào giao chiến, chừng hơn hai mươi hợp, Hà phu nhân liệu không thể lấy sức đánh được, trong lòng nóng nẩy, nghĩ thầm nếu không dùng mẹo đánh lừa, thì không thể nào bắt được. Nghĩ vậy rồi lừa cho họ Lục giơ tay đao chực chém mình, thì tế ngựa chạy vụt ngay ra sau lưng, tay hữu giơ ngọn sang lên đỡ, tay tả liền nắm chặt lấy cánh tay họ Lục, họ Lục vội quay mình lại gỡ tay ra, nhưng phu nhân ra sức dựt mạnh quá, họ Lục luống cuống liền từ trên yên ngã đâm sấp xuống, còn con ngựa thì chạy lồng ra đồng khác, bọn Lục-hương, Hoa-linh lăn chạy đến xô sấn lấy họ *Lục*, lấy thừng trói chặt tay chân lại, cùng nhau khiêng về dinh, còn bọn lâu la thấy chủ tướng đã bị bắt rồi, đều hốt hoảng bỏ chạy cả.

Lúc ấy *Hà* phu nhân thắng trận, tế ngựa đi về dinh. *Thu-phương* liền chạy ra đón, quì xuống mà nói rằng:

Phu nhân thực là một bực thần dũng, mẫu thân tôi không biết lượng sức, nay đã bị bắt, vậy xin phu nhân cho phép tôi được vào phòng giam, hỏi xem đã bằng lòng qui phục chưa, nếu còn bội nghịch, xin phu nhân cứ chiếu luật trị tội, tôi đây không dám phàn nàn.

Hà phu nhân gật đầu nói rằng:

Nhà ngươi cứ thử hỏi xem.

Thu-phương vâng lệnh đi ra bảo người tìm *Lục hương*, thì gặp lúc bấy giờ *Lục-hương* đang canh giữ họ *Lục*. *Thu-phương* chưa mở miệng nói, họ *Lục* đã nói ồn lên rằng:

Thôi, ta đã chịu rồi, con nên thay ta vào nhắn cầu với phu nhân, nói là ta đã tình nguyện đầu hàng. Còn một điều này nữa, là bây giờ ta đầu qui thuận, nhưng ta không thể ra trận được, đợi con nào nên có sai khiến đến, ta xin hết lòng.

Thu-phương nói:

Con nay thân đã tình nguyện đầu hàng, để con xin vào bẩm rõ với phu nhân.

Thu-phương đi một lúc, rồi lại ra dẫn họ *Lục* vào lạy ta *Hà* phu nhân.

Lại nói chuyện khi ấy *Lục khôi* và *Ngũ-bưu*, hai cánh chém bị thua trận, trốn vào trong núi sâu, nấp kín một chỗ rồi lẻn đến hang Bi vân.

Bấy giờ *Ngũ long* ở hang *Bi-vân* bị thương đã bình phục rồi, *Ngũ hổ* đến biết là mẹ con họ *Lục* bị bắt, nhưng không dám đến cứu, vì sợ mất hang Bi-vân, lại hại cho việc lớn, nay thấy *Lục-khôi* đến liền nói cho biết tình hình mẹ con họ *Lục* bị bắt; *Lục-khôi* rất lấy làm căm tức, liền cùng bọn *Ngũ long* bàn bạc mà nói rằng:

Ta chẳng quản quân được luôn mấy trận, lại bắt được mẹ con *Ngũ thu-phương*, tất sinh ra kiêu căng, khinh bọn ta rất sợ không dám xuống núi nữa, không để ý đề phòng, vậy đêm nay cậu cháu ta mang quân lẻn đến cướp dinh để báo thù, các cháu nghĩ có nên chăng?

Ngũ-long nghe nói, liền nhảy lên mà nói rằng:

Nếu cậu đi chuyến này thì tất được các cháu tình nguyện quyết một trận tử chiến.

Ngũ-hổ nói:

Hôm qua tôi cũng định xuống núi đánh báo thù, nhưng sợ một mình, liệu không mà đánh được, nên phải nhẫn nhục, nay cậu đã nghĩ được cái diệu kế ấy, thì xin đi ngay.

Lục khôi cả mừng mà nói rằng:

Nếu các cháu đã bằng lòng đi, thì phải nghe mệnh lệnh của ta. Quân phải lấy lương làm trọng, cách đây mười hai dặm có bến Kẹ-chi là nơi quan quân đóng lương thảo, tất phải dùng một người lẻn đến phóng hỏa đốt lương, quan quân thấy đám lương bị cháy, lòng quân tất sinh biến, cái việc lớn nọ ấy, tất phải *Ngũ-long* đi mới xong.

Ngũ long vâng mệnh đi rồi, *Lục-khôi* lại sai *Ngũ hổ* mang quân lên đến đại dinh, cứ xông vào đánh giết, nhỡ có đuổi theo, phải quay về ngay để cùng mình đánh dinh nữ-tướng. Cắt việc xong, *Lục-khôi* lại dặn *Ngũ-hổ* rằng:

Có một điều chăm cần phải nhớ là nếu bắt được một tên nữ-tướng nào, thì chém chớ có giết đấy, phải bắt sống mang về, nếu bắt được cả thì hai công hay lắm.

Ngũ hổ lĩnh mệnh ra đi, *Lục-khôi* bảo *Ngũ-bưu* ở lại giữ hang Bi-vân, rồi tự mình mang năm trăm lâu-la xuống núi, để đến cướp dinh *Hà* phu nhân.

Đêm hôm ấy vì giời mưa tối, không có giăng sao. *Lục-khôi* dẫn quân đi một lúc, quả nhiên đến nơi nghe thấy tiếng canh trống, đèn thắp ở trong các dinh, nến nứt nến tỏ, *Lục-khôi* cả mừng, trong lòng nghĩ thầm rằng:

Quả nhiên quan quân thắng trận, sinh lòng kiêu ngạo, không phòng bị gì, bây giờ đang ngủ say, đó là cái dịp may giời cho ta để bắt các viên nữ-tướng ấy.

Lập tức truyền bảo quân lâu-la cầm dao khí giới, ngậm tăm không được nói, theo mình xông vào, *Lục-khôi* đi trước, tay cầm đao lên, đi đến trước dinh, rồi bỏ tre rào đi, rồi thét một tiếng, cả bọn lâu-la cũng theo *Lục* xông vào, Nhưng khi vào đến nơi, thấy trong dinh vắng ngắt như tờ, không có một người nào cả, giữa giữa có một đống cỏ khô rơm rạ, *Lục-khôi* hoảng sợ, biết là trúng kế, vội vàng truyền lệnh lui quân, nhưng ngờ bọn lâu-la ở ngoài lại cứ kéo mãi vào, thành ra nghẽn đường. bọn lâu la ở trong không ra được. Còn đang luống cuống, bỗng thấy đống cỏ cháy bùng lên, liền sau súng giời, những phao liên cuốn giấu ở bên trong đều cháy nổ lên đùng đùng, vang giời rậy đất, bọn lâu-la sợ quá, đều bỏ chạy tán loạn cả.

Số là Hà phu nhân từ sau khi họ Lục đầu hàng, rất là hợp ý, họ Lục lại cùng hai chị em họ Bích kết làm chị em, hằng ngày cứ ở trong dinh họ Bích, không nói gì đến việc ở núi Bạch tượng nữa. Hôm ấy phu nhân truyền lệnh họp các tướng lại, rồi bảo rằng:

Bọn *Lục-khôi* rất là hung ác, về việc dụng binh cũng biết một đôi điều, bọn nó dẫu bị thua, nhưng không khi nào đã chịu như, đêm nay giời mưa tối, tất chúng nó sẽ lẻn đến cướp dinh nếu không đề phòng, thì là trúng kế nó. (Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiểu Đẵng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

NHÀ GIỒNG RĂNG
TRẦN QUANG-MINH

Bản-hiệu lập tại phố Hàng Bông số nhà 199 Hanoi, đã lâu năm chuyên về nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng trắng, đen, vàng, bạc; nhổ răng, chữa sâu răng, và rửa răng đen đánh trắng, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, tốt đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nó cũng như răng thật không bận bịu gì cả.
Nay bản-hiệu kê mấy thứ giá thường dùng tạm như sau này.

RĂNG
Vàng một cái [illegible]p.00
Bạc một cái [illegible]p.00
Trắng một cái [illegible]p.00
Đen một cái [illegible]p.00
Đen đánh trắng một bộ [illegible]p.00

Giồng nhiều có hạ giá

Các quý-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm hoặc hỏi han điều gì bản-hiệu xin đoan nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh bạch, và làm đoan làm nên được như ý.
Các quý khách ở tỉnh khác cần mời đến quý-tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm và giá nhất ngay.

Kính cáo
TRẦN-QUANG-MINH
Ouvrier Dentaire
199, Rue du Coton — Hanoi

DELEULE & DETOUILLON
76, Phố hàng Trống, Hanoi

Quí khách nên mua những xe-đạp thượng hạng mà giá lại rẻ không đâu bằng

XE-ĐẠP TERROT :
Thượng hảo hạng 75$00
Hạng đi đường xe B 63.00
Hạng đi đường xe A 66.00
XE-ĐẠP ALCYON
Thượng hảo hạng 72.00
Hạng đi chơi 68.00
Hạng đi đường xe... 54.00
XE-ĐẠP «DRAGON D'OR» 50.00

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền : 0$80
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
11, phố Paul-Bert Hanoi

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
4, Rue Tronchet PARIS

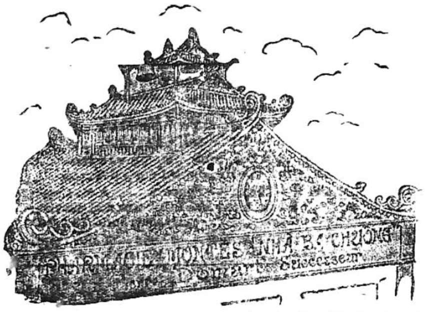
PHARMACIE MONTÈS NHÀ BA CHUÔNG
Domart Successeur

Quí khách mua hàng của bản hiệu thì được hưởng đủ các lợi quyền:
1° Bản-hiệu bán hàng rất chiều khách và rất chung-thành với khách.
2° Bản hiệu gửi hàng đi rất chóng và hàng gói ghém rất cẩn-thận.

cách thế nào cho khỏi hổ-thẹn với lương-tâm, và cho xứng-đáng lòng hâm-mộ của nhân-dân trong bản-hạt.

Khi đọc diễn-văn xong rồi, thì pháo nổ liên-thanh, rồi phường-nhạc tây đi bài lưu-thủy. Phường-nhạc ấy không phải là phường tây thuê chính là các con ông Nguyễn-văn-Tấn chủ lò-bát đến giúp vui hộ cho các ông đại-biểu. Các quan Tây ai nấy đều khen con ông Tấn đánh đàn một cách đặc-biệt. Các cậu ấy tuổi hãy còn nhỏ mà đàn đánh rất là xuất-sắc.

Sau thì sâm banh mở bôm-bốp, các quan chuyện trò vui vẻ mãi đến 6 giờ xe mới ra ai nấy đều thỏa thích cả.

Nguyễn-t-Quý tại chỗ

VIEC TRUNG KY

HUẾ

Ngạch quan lại. — M. Phan-duy-Cần, thị-giảng học sỹ, tri-phủ Kontum, nay thăng lãnh quản-đạo tỉnh Kontum.

M. Lê-nguyên-Lượng, nhì hạng tri-huyện Phú-vang, nay đổi đi tri-huyện Duy-xuyên.

M. Trần-văn-Lý, thị-giảng học sỹ, tri-huyện huyện Duy-xuyên, nay đổi đi tri-huyện Hương-thủy.

M. Trịnh-Luyện, trước tác tam hạng biên-tu cổ-học-viện, đổi đi Kinh-lịch Quảng-nghĩa.

M. Lương-phan-Khuê trước-tác Kinh-lịch tỉnh Quảng-nghĩa, nay đổi đi biên-tu cổ-học-viện ở Huế.

M. Hoàng-xuân-Yêm, kiểm-thảo tứ hạng, thừa-phái Bộ Hình, nay đổi đi thừa-phái tỉnh Nghệ an.

M. Hồ-đắc-Hạp kiểm bộ, ngũ hạng thừa-phái Bộ Học, nay đổi đi thừa-phái Bộ Hình.

M. Đặng Hàm, kiểm-bộ, tứ hạng thừa-phái Bộ Lại, nay đổi đi thừa-phái Bình-định.

M. Đỗ-Linh, kiểm-bộ tứ hạng thừa-phái Bộ Học, nay đổi đi thừa-phái Bộ Lại.

M. Bửu-Kinh, thị độc học-sĩ, lãnh Nguyên-miếu từ-tế phó-sứ, nay đổi lãnh chủ-sự tả-ty Kiểm-nghị.

M. Bửu Giá, thị-giảng học sĩ, lãnh chủ-sự tả-ty Kiểm-nghị, nay đổi lãnh phó-sứ từ-tế ở Nguyên-miếu.

M. Tôn-thất Hy, tu-soạn, sung tu-giữ bộ bảo, nay thăng hàn-lâm viện

M. Phạm-Nghi, tri-huyện Hương-thủy nay đổi đi tri-huyện Phong-điền.

M. Thái-Cẩn, tri-huyện huyện Phong-điền, nay đổi đi tri-huyện huyện Do-linh.

M. Phạm văn Dương, trước-tác, tri-huyện huyện Do-linh, nay đổi đi tri-huyện Phú-vang.

M. Mai-Khoách, quyền sung bang tá huyện Tân-khai, nay thưởng tùng cửu phẩm văn giai.

M. Nguyễn-phụng-Lâm, cử-nhơn sơ thọ kiểm-tịch, bổ thừa-phái hạng ba tỉnh Hà-tĩnh.

M. Ng-văn Hiền, tu soạn, nguyên bang tá Bái-thượng, nay bổ bang tá thành-phố Qui-nhơn.

M. Trần-mậu-Trinh, nhị-hạng thừa phái tỉnh Thanh-hóa, bổ sung bang-tá Bái-thượng.

M. Mai-khắc-Kỳ, kiểm-thảo, tam hạng thừa-phái, lại-mục huyện Phú-lộc, nay đổi đi thừa-phái tỉnh Thanh-hóa.

M. Tôn thất Ân, cung-phụng thừa-phái tỉnh Thanh-hóa, nay đổi đi Lại-mục huyện Phú-lộc.

M. Hà-huy-Độ, tùng cửu phẩm văn giai, bổ lục hạng thừa-phái phủ Quỳ-châu.

VINH
Pharmacie Commerciale du Nord-Annam
E. GILLET, Pharmacien, Vinh
Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác ở cõi Đông-dương.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Một người ách Tây bị đánh vỡ mặt. — Đêm trước đây ở trại « Ô-ma », khi một người « ách » (adjudant) tên là Lejeune đi ngang sân để về phòng ngủ, thì bị người đánh một gậy vỡ mặt từ trán xuống hết má bên mặt.

Nghe thấy tiếng la, nhiều người chạy tới cứu thì thấy Lejeune nằm trên một vũng máu.

Hiện nay thì người « ách » nọ ở trong nhà thương Đồng-đất. Bịnh tình cũng còn nguy ngập lắm nên các thầy thuốc cấm không cho ai hỏi thăm gì cả.

Nguyên do sự nầy làm sao, sau khi xảy ra thì không ai rõ, nhưng đến hôm sau thì được tin rằng người đánh người « ách » Lejeune là một người lính Annam, đúng bữa 6 mars người lính đó đã tự ra thú và khai rằng đêm bữa đó hồi 9 giờ anh ta bắt gặp người « ách » đứng nói chuyện với vợ hắn, nên hắn lượm gạch mà ném ngay mặt người « ách » nọ.

Hỏi người vợ thì người vợ cũng khai in như vậy.

Nhưng người « ách » kia thì lại khai rằng lúc mình bị đánh thì đang đi xe máy. [illegible] quả có thấy cái xe máy thiệt.

Một trận hỏa tai dữ dội, cháy hết 178 nóc nhà — Năm nào hễ đến tháng nầy thì cũng nghe lửa cháy nhà thường lắm, mà hay thường hơn hết là những xóm nhà lá đông đúc. Ấy cũng bởi trời nắng chang chang, cây lá khô khan dễ bề cầu hỏa, mà một tàn lửa rớt một chỗ không đèn đề, một cái tàn thuốc liệng vô ý, một cây quẹt quăng xém bậy cũng đủ thiêu rụi một xóm. Biết như vậy thì nhà mình mình giữ song hễ láng giềng lơ đểnh thì cũng mang họa chung chớ ngừa làm sao, tránh làm sao khỏi? Thiệt là khổ cho kẻ lơ đểnh dại khờ, mà hễ lơ đểnh dại khờ bị cháy nhà lại làm khổ lây cho biết bao người khác.

Đêm thứ bảy rồi đây nhằm đầu tháng. Ở Saigon không có cái thú gì hơn là đi coi hát cải lương và hát bội. Đêm ấy rạp nào cũng chật nứt. Ngoài ra thiên-hạ cũng còn đi chơi nhiều chỗ khác, song cũng là phần ít. Các rạp hát vừa vãn một xuất cần, chừng 12 giờ khuya, thiên hạ ra ngoài giải lao cho khỏe. Lửa! lửa cháy! Ở đâu? Ở đường Galliéni! Ừ, lửa cháy rực trời, thôi rồi còn chi xóm nhà lá ấy? Mấy chục người đua nhau mà chạy, tiếng kêu xe séo rầm tai, tiếng kèn xe hơi mở báo tráng đường inh ỏi.

Cháy một cái nhà, hai ba bốn cái. Ngọn lửa cất lên cao nửa lưng trời, khói tỏa mù-mịt, người ta chạy vô chạy ra lăng xăng dọn đồ đạc như kiến bị nước ngập. Có người bạo gan, nhảy phốc lên nóc nhà chưa cháy, đập tắt những tàn lửa mới bay qua, rồi sau ngăn đón ngọn lửa hồng đến khi vách đổ cột xiêu mới chịu tuột xuống đất, khéo! Lửa cháy cứ cháy tới, bà Hỏa hành hung có dì Gió trợ lực không ai đương cự nổi.

Saigon có tiếng là nhiều vòi rồng mà ngặt quá, vòi rồng đã đem tới sắp hàng nhưng chưa chịu cho bà Thủy chảy ra để đã với bà Hỏa. Hỏi tại sao? Nói: thiếu nước! Cái đó cũng như dọn cơm mà không có đũa. Thôi ăn bốc! Nhưng toán lính chữa lửa kẻ mấy người búa ráp nhau chặt phá ít cái nhà, có ý xẻ một đường cho lửa đừng chạy lan qua mấy nhà ở gần đó. Làm như vậy cũng vô ích vì lửa nhờ gió đang ngọn áp qua phía nhà chưa cháy các cậu lính người phồng tay, người sém mặt, rủ nhau mà chạy, lửa cứ việc cháy riết tới. Hai giờ khuya lửa cháy ngất trời mà thiên hạ tựu coi cũng chật đường lấp ngõ.

Bấy giờ có xe nước tưới đường đem lại. Quan Bác-vật Russier mới phân 50 người lính chữa lửa ra làm ba tốp mỗi tốp có một người Tây làm đầu rồi cho vòi rồng hút nước trong xe mà xịt. Mỗi xe chỉ chứa được có 40 thước nước, xịt một lát hết phải đi lấy thêm, chạy tới chạy lui mất ngày giờ quá, mà một xóm nhà lá 178 cái dẫu có vòi rồng, cũng cháy tiêu ra tro bụi!

Trong lúc lửa cháy thấy có quan Biện lý Lafrique, quan đầu ty Mật-thám Nedaud quan Bồi-thẩm Garse, ông cò Duval và Brunier, M Cravero tùng sự dinh Đốc-lý và phóng sự viên các nhà báo tựu gần đủ mặt.

Sáng bữa sau ông cò Porcin ở bót quận thứ nhì lãnh tra xét vụ hỏa hoạn nầy, nhưng tìm cũng chưa ra duyên cớ. Có người nói rằng tại một cái nhà kia chứa cờ bạc rồi bọn đánh bạc ẩu đả với nhau nên đổ đèn châm vách mới bắt cháy dữ tợn như vậy. Lời nói đó cũng chưa ắt trúng.

Kiểm điểm lại thì cháy hết vừa lớn vừa nhỏ 178 cái nhà, sự tổn hao có hơn trăm ngàn đồng, song cũng may là mạng người vô hại.

Trong lúc thiên hạ ồn ào kêu la lửa cháy thì trong rạp hát Thành-xương của quan huyện Thomas Cẩn lộn xộn lắm. Lộn xộn cũng phải vì lửa cháy gần một bên rạp hát quá mà khi nghe có lửa thiên hạ chen nhau chạy ra xô lấn đầy đạp có một người é lại cánh tay la trời inh ỏi! Ấy là rạp Huyện Cẩn...

Rạp Cầu-muối, đường Desaumont [illegible] lại chỗ lửa cháy xa lắc thế mà khi nghe trong rạp hô lửa cháy, hết thảy đều rùng rùng chạy ra như chạy giặc! Người ta nói lúc ấy có nhiều cậu trai tráng bèn thừa dịp chọn nhộn mà thi hành cái thủ đoạn tầm vọng, vui lắm, lạ lắm. Thiên hạ xéo nhau mà chạy, có một ông già bị đè ní ẹp gần mất thở bịn bạo khóc, may có người đỡ dậy nó mới. Tính lại có 5 người bị thương tích, 3 người nhẹ, 2 người nặng, nên có chở 2 người vô nhà thương.

Đêm thứ bảy lửa cháy, ngày chủ nhựt đi tới đâu cũng nghe nói chuyện lửa với lửa. Có người đồn rằng đêm ấy có hai vợ chồng anh kia đi coi hát để 3 đứa con nhỏ ở nhà, sợ nó đi bậy bạ, nên khóa cửa lại. Lúc lửa cháy hai vợ chồng về không kịp mà cứu con, còn ba trẻ nọ phá cửa không được mà ra nên bị cháy thiêu sạch nhách. Thấy nói như vậy ai cũng thương thầm cho mấy trẻ vô phước và phiền trách cho mẹ nó ham coi hát làm chi mà bỏ con bị lửa đốt? Té ra tôi tìm tới ông cò Porcin là người lãnh tra xét vụ hỏa hoạn nầy hỏi thăm thì ngài đáp rằng ấy là lời huyễn hoặc, chớ không có một người nào bỏ mạng trong đám hỏa hoạn ấy.

Từ hôm chủ nhựt đến nay bữa nào vợ chồng M. Nguyễn-văn-Đàng dit tư Thàng cũng chẩn cấp cơm nước cho anh em bị thiệt hại về trận hỏa tai ấy. Một miếng khi đói bằng một gói khi no, cái ơn của vợ chồng M. Thàng có lẽ ngàn năm anh em cũng còn mang nặng.

T. L. B.

RACHGIA

Chủ nhà đánh chết đầy tớ. — Mới rồi tại Rạch-giá có xảy ra vụ chủ nhà đánh chết đầy tớ.

Số là tên Nguyễn-văn-Hòa vợ là Phan-thị-Nữ ở điền của Châu-khánh-Tân, làng Thạnh-hòa tổng Giang-ninh (Rạch-giá) có cho đứa con trai tên là Nguyễn-văn-Ba 17 tuổi ở thuê cho tên Lê-văn-Lang ở điền của hội đồng Chấn-lang Thạnh-hưng, tổng Giang-ninh (Rạch-giá).

Vì việc cãi cọ sao đó mà tên Lê-văn Lang đánh nhẫn tâm đánh đứa đầy tớ là Nguyễn-văn-Ba cho đến nỗi bầm mình rồi chết.

Trong khi ấy tên Lê-văn-Lang cho người nói tên Nguyễn-văn-Hòa hay rằng: tên Nguyễn-văn-Ba bị cảm gió mà chết. Lúc ấy tên Nguyễn-văn-Hòa có mời chánh lục bộ lại khám nó (lục bộ ở làng Thạnh-hòa).

Trong khi chánh lục bộ khám xét tử thi rồi, thì nhận chắc rằng bị đánh mà chết, chớ chẳng phải bị cảm gió, lục bộ ấy đến có báo [illegible].

Ngày 14 janvier thì sở quận Giồng-riềng, ngày 15 janvier thì giải ra Rạch-giá.

Chẳng rõ vì cớ nào mà lúc giải tử thi ra Rạch-giá quan chủ quận Giồng riềng chẳng cho tên Nguyễn-văn-Hòa đi theo, buộc ở tại Giồng-riềng.

« PHỒN HOA MỘNG TINH »
là một cuốn tiểu thuyết rất hay. Nói chuyện một người thiếu-niên mê chơi ả-đầu mở xuá bán giá mỗi cuốn là 0$30.
Cước gửi đảm vào thêm 0$15.
Ban buôn và bán lẻ ai mua, thì viết thư và gởi mandat về cho :
M. Trần văn Huấn
7.368 61-63 Rue du Coton, Hanoi

Agences d'annonces en Europe
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, PARIS (IXe)

« Các quan công nhận là tốt nhất »

Có nhiều thứ rượu bắt trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.
Bán tại nhà thuốc Montès nhà ba chuông, 54, Phố Paul-Bert, Hanoi.

RƯỢU NHO J. K. WATSON
Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái cách chế thuốc này khảo cứu đã lâu năm, và cái cách làm ra thì cẩn thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.
[illegible] bổ những người mạnh [illegible] chắc và nhậy lắm.
Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh grip, bệnh sốt rét rừng, v. v.
Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.
Giá bán : 2$25 một litre
Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

CÓ GÌ khổ hơn NGỨA

Ngứa ngáy và hăm da không những ta khó chịu lại còn lo cho ta biết là da [illegible] và trong mình có nội bệnh nữa.

Ấy lúc đầu chỉ đâu có thể mà sâu sinh ra bệnh nặng. Ta nên biết mà chữa ngay đi

Ông M. ARMAND B. ở Chalon-sur-Saone nói rằng:

« Đã được ít lâu trong mình tôi [illegible] nóng khó chịu quá, tôi mất cả ăn cả ngủ. Tôi tự nghĩ rằng, đời người mang cái bệnh ấy không gì khổ bằng. Tình cờ một hôm tôi mua được một ống thuốc INOTYOL, thực là hạnh phúc cho tôi; trước kia tôi đã thử hết hàng trăm thứ thuốc bột thuốc cao mà không được mảy ích lợi gì. Khi tôi mới bôi INOTYOL, mới lần đầu đã thấy đỡ ngay, sau khỏi hẳn. Tôi thực phục là thần dược và từ đó thấy ai đau cũng mách giùm »

Xem đó thì biết thuốc INOTYOL là thuốc công-hiệu đệ nhất, là thuốc tối-tân, để chữa các bệnh ngoài da như lở, ngứa đỏ da, đầu đinh, mụn loét, sâu-quảng, vân vân.

Thuốc mỡ INOTYOL có bán ở các hiệu thuốc Bắc-kỳ

INOTYOL

RƯỢU BẠT-HÀ GET.

PIPPERMINT GET

rượu này uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ, VÀ BỆNH ĐAU ĐỚN BỨT RỨT

Bệnh không ngủ thì thường sinh ra nhiều nỗi buồn rầu, kém đường sức khỏe, đương chi nào, đeo phiền chịu tủi, mất của mất tiền. Trong các xứ nóng thì thường hay sinh ra bệnh ấy. Khi nào ngủ không được thì hay sinh đến sáng thức dậy mệt nhọc lạ lùng, nghĩ không ra việc, làm lụng gì cũng không muốn, thế mà lâu mãi thì sinh ra bệnh thương gân hay bệnh giở giại.

Ai mà không ngủ được hay kém ngủ, thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này làm cho ngủ được ngon giấc, làm cho bổ sức bổ chí, và không sợ nguy hiểm gì cả.

Thuốc này là do tay một người học-trò cũ ở viện Pasteur ở Ba-lê bào-chế ra.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả

3045

PHẢI BIẾT KÉN CHỌN

Một nhà ngụ ngôn Pháp kể chuyện rằng: có một con lừa gặp lúc vừa đói, vừa khát, nhân thấy có một thùng nước và một sọt cỏ, nó không biết nên uống nước trước hay nên ăn cỏ trước, thành thử cứ lửng-lửng ngần-ngại mãi, hóa ra chết cả đói lẫn khát.

Ở đời thật cũng có lắm chuyện tương-tự như thế, nhất là trong sự thuốc thang, thường thấy có biết bao nhiêu là thứ thuốc, mà chỉ vì người ta ngần-ngại không biết kén chọn đằng nào, thành ra lụy đến thân.

Hãy nói riêng về bệnh đau mắt, kể có hàng hà sa số nào là thuốc, thành thử nhiều khi người ta dùng phải thứ thuốc chẳng những không công-hiệu mà lại có hại thêm nữa.

Từ nay trở đi, các ngài chẳng phải ngần ngại gì nữa, hễ đau mắt cứ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà dùng, dù bệnh nặng đến đâu, dùng thuốc ấy cũng không nặng ra được.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUNE là thứ thuốc đã kê cứu kỹ, càng mới chế ra, đã thí-nghiệm chắc-chắn, thật là một thứ thuốc vô song để trị các bệnh đau mắt.

Giá thuốc lại rất rẻ, khiến cho ai nấy đều có thể mua được mà dùng.

Hễ khi trong nhà có người chớm đau mắt, là phải dùng ngay thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà trị đi.

COLLYRE JAUNE
SELON LA FORMULE DU DOCTEUR CASAUX
COLLYRE JAUNE
SELON LA FORMULE DU
DOCTEUR CASAUX
LABORATOIRE DU COLLYRE JAUNE
HANOI, 59, Rue Paul-Bert, HANOI

0$ 30

Bán ở hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi
và ở khắp các hiệu thuốc tốt khác

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. **Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.**

Thuốc thụt **INJECTION PEYRARD**

thứ thuốc thụt này chế ra đã lâu ai cũng nhận là linh-nghiệm hơn các thứ khác.

Để chữa bệnh lậu, mới hay lâu điều khỏi cả.

Trong 232 người Arap thì 231 khỏi hẳn y như nhời phúc lại của các lương-y Alger

Bán tại các nhà thuốc có danh tiếng.

Ngày Tháng như Thoi

Còn 15 ngày nữa thì hết năm.

Bản hiệu bán Đại Giảm giá để hiến các quí khách đã có lòng chiếu cố cho Bản-hiệu trong 20 năm nay.

Feutre các ông, các cậu đủ các mùi. Berets basque.
Parapluies các ông, các bà, các cậu và các cô.
Khăn xếp sẵn bằng lượt tây, lượt ta và nhiễu tây.
Áo imperméable « Kosmos » thực bên Tây gửi sang.
Giầy guốc kinh, giép dừa, vân vân.

Mới về mũ « Mossant » rất đẹp!

Mua bằng có lịch biếu

HAI-CHINH

Chapellerie, 74, 76, Rue Pont en Bois, Hanoi

NƯỚC MẠCH SUỐI LANGSA HIỆU

VICHY CÉLESTINS

uống trừ lành các chứng:

Nhứt xương cốt, binh hay mắc đái, đau minh nhứt gân, đái lợn cợn có cát, đau lắc-léo.

CÁC VỊ SẢNG HIỆU VICHY-ÉTAT

SEL VICHY-ETAT Diêm vị rút lấy trong nước mạch chế ra để pha làm ra nước suối.

PASTILLES VICHY-ETAT Uống hai ba liều Khi ăn rồi thì dễ tiêu tang.

COMPRIMÉS VICHY-ETAT Để cho mỗi người làm ra nước mạch hơi đủ, uống cho ăn mau tiêu.

COI CHỪNG LẦM ĐỒ GIẢ MẠO, BẮT CHƯỚC

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai: **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

DẦU "CRÉSYL" THIỆT

và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình dầu hiệu

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OẠN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỊNH OẠN linh-nghiệm thật, những là bịnh giác-trời, thiên-thời, tê-thấp, ôn dịch thú vật.

THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa để dùng mà rửa, rẩy nhà cửa khỏi độc-địa, để rẩy trong đồng bãi, đất bùn lầy cho khỏi dơ quê.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thú độc, trùng về, muỗi mòng, bọ chét, gián mối và nhện-nhện.

Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đặng trọn trừ hết hôi hám mà thôi.

HÃY CỨNG CỎI ĐỪNG CHỊU lấy [illegible] không có nhãn hiệu "CRESYL-JEYES"

Eau "PRIOR"

Nước suối để uống với rượu mạnh, như Cognac, hoặc uống không để giải khát và tiêu-thực.

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3087

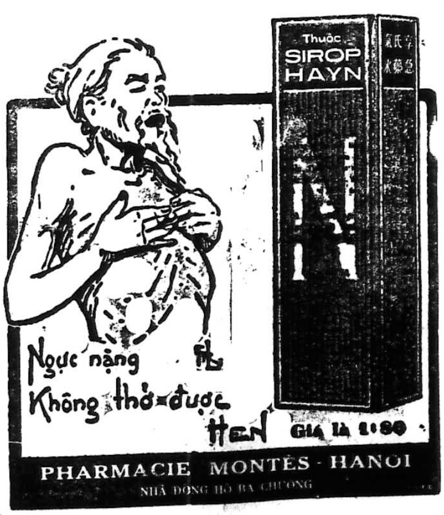

PHARMACIE MONTÈS - HANOI
NHÀ ĐỒNG HỒ BA CHUÔNG

MAUX

D'ESTOMAC

Crampes, tiraillements, pesanteurs, digestions difficiles, tous ces malaises douloureux disparaissent en quelques jours, grâce au régime du

PHOSCAO

Le plus exquis des déjeuners.
Le plus puissant des reconstituants.

Le régime du Phoscao est conseillé par les médecins aux anémiés, aux convalescents, aux vieillards et à ceux qui souffrent de l'estomac ou qui digèrent difficilement.

ENVOI GRATUIT D'UN ÉCHANTILLON

BÁN TẠI:
G. M. R.
HANOI

MỖI HỘP:	
Bột trẻ con	5 fr. 25
Hạng có đường	6 fr. 25
Hạng không có đường	8 fr. 25

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ* . . . . *Một litre:* **2$40**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* *Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm* . . . . *Một chai:* **1,50**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều* . . . . *Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs **72.000.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN ĐẾN NGÀY 31 DÉCEMBRE 1927: » **$5.500.000**

HỘI ĐỒNG TRỊ-SỰ:

Chánh trị-sự: M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Vân-nam;
Phó trị-sự: M. PAUL BOYER, Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris;
Tổng quản-lý chủ nhiệm: M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.

Công-việc bản ngân-hàng kể như sau này:

In các thứ giấy bạc.

Mua bán các trái-phiếu ngân-phiếu, các giấy nhận tiền đi đường, gởi tiền đi bằng điện-báo hay bằng thơ-từ cho các nơi có chi-điếm hay là các viên quản lý của ngân-hàng ở những thị trường to lại khắp thế giới

Gởi tiền đi khắp các nơi ở Đông dương.

Mở các quĩ cho vay tiền và gởi tiền, bất cứ thứ nào, hoặc có hạn định, hoặc không hạn tùy theo ý muốn của quí khách. (Xin xem bản tổng kê về việc này).

Cho vay tiền trước về các trái phiếu, mùa màng, hàng hóa, đồ vàng đồ bạc.

Nhận mua bán những trái phiếu khắp các thị trường, nhận hỏi tiền giúp những lợi tức, công nợ ở khắp các thị trường, và nhận giữ hộ những trái phiếu.

Nhận trả tiền trước những trái-phiếu khắp mọi nơi, và nhận đòi hộ các tiền lãi về việc buôn khắp Toàn-cầu.

Đổi chác các thứ tiền bạc hoặc trả ngay hay trả dần. Mua và bán các thứ tiền ngoại-quốc.

Giao-dịch các công việc thuộc về ngân-hàng ở Đại-pháp, Viễn-đông và các ngoại-quốc. Tại Hanoi và Haiphong có cho thuê tủ bạc.

Diêm-Lưu-Tín-Điện:
INDOCHINE

GIẤY NÓI:	
Hanoi	58 et 561.
Haiphong	26 et 219.
Namdinh	90.
Vinh	45.
Thanh-hóa	37 (mở ngày thứ ba).

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN
Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn
Certifié l'insertion

Do Vũ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Supplément au Trung-Bắc Tân-Văn

N° 3596 du 16 Mars 1929

TRUNG-BẮC BUỔI TRƯA

Phụ-trương số 34 (Tờ phụ-trương này ra từ trưa hôm 15 Mars 1929) Mỗi số: 1 xu

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ
Annonces la c/m: [illegible]
Réclames [illegible]
Consulter les tarifs pour contrats de longue durée

Tiêngq mo'iq, iq cuw

Quốc-văn ta hình như đã thấy trải qua cái thời-buổi dùng nhiều chữ tân-thư tàu, mà đã hơi thấy trở về lề lối cũ, nghĩa là làm văn như nói chuyện vậy.

Nói là trở-về lề lối cũ cũng không đúng, vì cái lối văn-nôm ta cũ thì lại hay dùng điển chữ nho nhiều, thành ra ý kiến người **ta phải theo khuôn chữ Hán,** mà không diễn đạt được ra như là ý-hội trong đầu. Bây giờ có lẽ mới thật đến cái thời buổi dùng bút mà viết lời nói, mà tả chân cái ý nghĩ người ta. Hễ văn-chương mà có làm theo cái thể ấy, thì mới dùng mà truyền bá được những điều hay cho thấu khắp nhân-dân.

Nhưng chúng ta cũng không nên vội trách những nhà làm quốc-văn, trong buổi vừa mới đổi thay, sao lại không dùng ngay những lời lẽ giản dị, ai nghe cũng hiểu, lại đi dùng cái lối văn lòe nhau bằng những chữ mới mượn của bọn Khang, [illegible]

Phải biết cho nhau rằng, ba mươi năm về trước đây, cái sóng *tân-trào* khiến người Á-đông ta mở mắt ra mà xem những cuộc tấn-bộ trong thế giới, là do ở đất Trung quốc mà lan đi, các xứ nguyên vẫn chịu ảnh-hưởng văn-hóa Tàu. Tại nước ta cũng nhờ cơn sóng đó mà đám nhà nho hiểu trước đám Tây-học về những sự cao xa một chút, vì đám Tây-học cứ phần nhiều chỉ là đi học lấy đủ tư-cách cho quan Tây dùng làm người sai bảo mà thôi, chứ không học để mà thâu-nạp văn-hóa mới.

Cho nên những lời lẽ dùng để mà đặt những sự mới, thế tất là những lời lẽ nhà nho mà lại theo phong-trào mới.

Trong đám Tây học thời ấy thế-tất phải có một đôi người, cũng nghe lỏm qua những câu chuyện mới, bấy giờ thì vỗ đùi mà kêu lên rằng: Những sự này ta học trực-tiếp với sách Tây, biết đã từ bao, vẫn tưởng không bao giờ nhà nho ta có để tai nghe đến, để bụng nghĩ đến, hay đâu những sự đó lại phải đi qua mấy bộ tân-thư Tàu nó mới lọt vào được óc người Nam Việt. Âu là ta đã trực-tiếp mà thâu-nạp được chút Âu-Mỹ kiến-văn, thì ta ôn lại cho người đồng-bang ta biết, thế lại chẳng là theo đường thẳng hơn một chút ru? Bởi đó mà xuất sản ra thứ văn quốc-ngữ buổi đầu. Thời ấy, phàm đã gọi là văn, phải có chữ, cho nên những nhà làm quốc-văn, dẫu không biết nhiều chữ, cũng phải học lỏm lấy ít chữ mà bôi chát vào cho nó ra văn. Văn ấy là để nhà nho xem. Cho nên lại phải thừa cái phong-trào Trung-quốc tràn sang, lấy những chữ tân-thư nhà nho đã sinh nghe sinh nói lắm rồi, mà làm ra thứ quốc-văn lắm chữ cho nhà nho nghe.

Đến bây giờ cái văn đó dân-gian ta đã thâu nạp mãi quen rồi, mới nẩy ra cái câu trách nhà làm quốc-văn sao hay dùng chữ, mà nhiều khi dùng chữ lại sai mẹo? Không thể cái tình cho nhà làm quốc-văn, nếu ngay lúc đầu mà **không có chữ, thì không ai gọi** là văn, thì không ai đọc.

Đến bây giờ đã hơi gọi được là văn rồi, đã nhiều người đọc rồi, chúng ta nên bỏ những chữ mới vô ích đi, mà dùng chữ cũ, vì phàm những ý vẫn có xưa nay, thì chữ cũng vẫn có, mà tiếng cũng vẫn có.

Xin để bài sau tôi sẽ kể làm thí dụ mấy chữ mới hật là vô-ích, cứ dùng chữ cũ cũng vẫn là một nghĩa. Mà phàm chữ nào, tiếng nào, ta vốn không có, là bởi ý ấy ta cũng vẫn không có.

V.

Tin thêq-gio'iq

Ngày 15 Mars 1929

Nước Pháp

Việc các hội truyền giáo

Tại thứ-dân nghị-viện ban hội-đồng ngoại-giao ghi nhận rằng bản dự-án của chính-phủ về các hội truyền-giáo cũng giống như bản dự-án của ban hội-đồng.

Ban hội đồng hành-chính lại lưu M. Bascou vào chức tiên-phẩm ủy-viên, để xét bản dự-án của chính-phủ về việc tài-sản định giao cho các hội truyền giáo, chứ không ưng cử M. [illegible]ury về đảng xã-hội.

M. Bascou có ý tán-thành bản dự-án của chính-phủ.

Xem chừng việc phản-đối chỉ còn phản đối về cái thủ-tục mà thôi. Hai tiểu-ban cùng tán-thành như thế, thì chắc đảng phản-đối cũng giảm phần kịch-liệt.

Nước Đức

Cái vấn-đề bồi thường

M. Schacht, quản-đốc nhà Đức-quốc ngân-hàng, hội nghị với quan giám-quốc Hindenbourg, và các quan thượng-thư.

Nghe đâu ông được phép xin nộp một nghìn rưỡi triệu marks trong 27 năm về bồi khoản.

Thụy-sĩ

Sở quốc-tế lao-động

Hội-đồng quản-trị sở quốc tế lao-động bãi một khoản xin sửa đổi lại giao-ước về việc một ngày làm việc tám giờ.

Các đại biểu chủ xướng không dự việc bỏ phiếu, các đại biểu của chính-phủ không hợp ý nhau.

Sau hội đồng quản-trị bỏ 8 vé đối với 7 vé bỏ trắng bãi một khoản của thượng thư ngoại giao nước Anh, xin giao cho một phụ-ban xét lại cái vấn-đề một ngày làm việc tám giờ.

M. Albert Thomas có nói cái vấn-đề sửa đổi giao ước có thể để đến kỳ hội đồng quản-trị họp trước tháng octobre sẽ xét, và ông nói trước độ ấy ông sẽ trình bày mọi lẽ về vấn-đề ấy.

Nhật-bản

Việc giảm số các nhà dự bảo

Ngày hôm qua đảng phản-đối tòa nội các chất vấn về bản dự-án định giảm số các nhà dự-bảo luôn ba giờ đồng hồ, ngày hôm nay lại chất vấn nữa.

Các ông nghị-viên về đảng phản-đối lập một hội gọi là hội liên-hiệp bảo hộ việc cái quyền tổng bảo cử, khuyên bọn học-sinh và những nhà thực nghiệp vào hội. Có lẽ nguyên-lão nghị-viện hoãn không bàn đến bản dự-án ấy vội. Dù thứ dân nghị-viện có ưng-chuẩn cũng vậy.

A. R. I. P.

Kuôcq ngu'w mo'iq

ă ơ ư thì viết a' o' u'
đ viết d, d viết y, q viết k
Na'm yđuq :

sa'cq	huyênf	na'ngj	hoiz	ngaw
q	f	j	z	w

HAIF DAMF

Máu ghen gió

Một ông chao-mào ở bên tây mới về, khi bước lên bến tầu, trông thấy bà vợ đứng đón, liền theo tục văn minh ôm lấy hôn. Bà vợ hầy ra, không nói câu gì. Bọn xe ay xúm đến mời đi, ông lại dắt tay vợ kéo lên cùng ngồi. Không biết bà vợ nghĩ thế nào ngồi ngay xuống chỗ để c ân, ai cũng tưởng là bà vợ thấy ông chồng ngày nay đường đường một đứng anh hào, cho nên nhường chồng ngồi hạng nhất mà mình ngồi hạng nhì vậy. Bà vợ liền kể mấy câu về sau này thì mọi người mới hiểu là bà có máu ghen gió.

Kể rằng :

« Văn-minh hôn đã lạ đời,
« Xe tay lại bắt lên ngồi cùng đi.
« Chữ tình là cái cai chi,
« Về đây còn thế, nữa khi ở ngoài.
« Xe đôi biết mấy trăm người !

Hif-đinhf Nguyênw va'n-Tôi

Đất sụt ở đảo Madère
Một trăm người chết

Ở đảo Madère mới đây, đất ở miền [illegible] Nhà cửa đổ ngổn ngang, mấy trăm người bị thương, một trăm người chết.

Xuân thủ đàm ân

NINH BINH

Các viên chức có tên sau này đều được thưởng hàm về dịp xuân thủ năm nay :

Hàn lâm viện trước tác (6-1) : M. Lê-đình-Sán, đốc học hồi hưu, chánh hội xã Ninh-bình, quán làng Hạ-đình huyện Thanh-trì tỉnh Hà-đông.

Hàm lâm viện cung phụng (9-1). MM. Đỗ-như-Trực, nghị viên, quán làng Phú-vinh, huyện Kim-sơn ; Bùi-chân-Thiếp, chánh hội Nhuận-ốc, phủ Yên-khánh.

Tùng bát phẩm văn giai (8 2) : M. Ng-tất-Đạt, chánh tổng Đàm-khánh, huyện Yên-mô.

Chánh cửu phẩm văn giai (9-1) : M. Nguyễn-văn-Kim, chánh tổng Bất xy, huyện Gia-viễn ; Nguyễn-hữu-Thông, chánh tổng Bất-một, huyện Gia-viễn.

Tùng cửu phẩm văn giai (9-2) : M. Phạm Cơ, thư ký Nhuận-ốc, phủ Yên-khánh.

Chánh cửu phẩm bá hộ (9-1) : MM. Đỗ-văn-Huyên, lý trưởng Sơn-thủy ; Vũ-ngọc-Trác, chánh hội Phúc-nhạc, phủ Yên-khánh.

Tùng cửu phẩm bá hộ (9-2) : MM. Bùi-văn-Trang, chánh tổng Thiên-trạc, huyện Gia-khánh ; Dương-văn-Ích, phó lý Côn-lang, huyện Gia-khánh ; Trần-văn-Tố, phó lý La-phù, huyện Gia-khánh ; Hoàng-văn-Đốc, phó lý Khê-đầu, huyện Gia-khánh ; Hoàng-Dương, chánh hội Đại-nhân, huyện Gia-khánh ; Nguyễn-Niết, chánh hội Bạch-cừ, huyện Gia-khánh ; Nguyễn-v-Nhâm, hội viên, quán làng Bạch-cừ, huyện Gia-khánh ; Nguyễn-văn-Nhân, phó tổng Yên-ninh, phủ Yên-khánh ; Mai-văn-Bang, lý trưởng Phú-nhạc, phủ Yen-khánh ; Ng-văn-Thao, pho lý Duyên-mậu, phủ Yên-khánh ; Tạ-lộc-Cửu, chánh hội Yên-bác, phủ Yên-khánh ; Trịnh-khắc-Khoan, lý trưởng Yên-chi, huyện Gia-viễn ; Bùi-văn-Khải, chánh hội Địch-lộng, huyện Gia-viễn ; Phạm-hữu-Khai, lý trưởng Yên-tri, phủ Nho-quan ; Trương-văn-Hành, chánh hội Quỳnh-lưu, phủ Nho-quan ; Lê-Anh, chánh tổng Thổ-mật, huyện Yên-mô ; Dương-ngọc-Xương, lý trưởng Trà-tu, huyện Yên-mô ; Lại-thế-Hoàng, lý trưởng Na-chiều, huyện Yên-mô ; Nguyễn-hữu-Tuế, phó lý Tiên hưng, huyện Yên-mô.

Tùng cửu phẩm đội trưởng (9 2) : MM. Lê-văn-Thái, cai lệ phủ Yên-khánh quán làng Yên-ninh, phủ Yên-khánh ; Lê-văn-Kiên, cai cơ, quán làng Duyên-mậu, phủ Yên-khánh.

Váng nước sụt, một cái ô tô rơi xuống sông

(Nước Phanh-lan)

Ở các xứ giời rét lắm, nước sông đóng thành váng, thì trong mùa đông xe cộ thường đi trên mặt sông như trên đường cái vậy. Trong những khi ấy, nếu bỗng dưng váng sụt, thường xảy ra tai nạn gớm ghê. Mới đây một cái xe ô tô chở 12 người đi trên một con sông ở gần San-dham (nước Phanh-lan), cũng bị tai nạn như thế, người ngồi trong xe bị chết đuối cả, không cứu được người nào.

Hội-đồng xét việc khẩn thổ

Quan Toàn quyền vừa ký nghị-định sau này :

Điều thứ nhất. — Nay đặt ra một Hội-đồng trung-ương khẩn-thổ để giúp quan Toàn-quyền và có những vị sau này :

Quan Phó Toàn-quyền, chủ tọa ;
Quan Tài-chính tổng-trưởng ;
Quan Công-chính giám-đốc ;
Quan Y-chính giám-đốc ;
Quan Phó sở Trước-bạ ;

Ông hội-trưởng phòng Canh-nông ở nơi họp hội-đồng hay là đại-biểu của phòng ấy và một ông hội-viên canh-nông bản-xứ.

Hai ông hội viên Pháp và hai ông hội viên bản-xứ của Đại Hội-đồng kinh-tế và tài-chính Đông-dương ;

Quan Chánh sở Nông-lâm và Súc-mục làm tiên thẩm ủy-viên.

[illegible] đến khi lập thành Đại hội-[illegible] thì chọn hai ông hội viên Pháp và hai ông hội-viên bản-xứ ở Hội-đồng ấy sẽ do hai nhà điền-chủ Pháp và hai nhà điền-chủ bản-xứ thay, và do quan Toàn quyền cử.

Nếu quan phó Toàn-quyền đi vắng hoặc mắc bận thì Hội-đồng trung-ương điền thổ sẽ do quan Tài-chính tổng trưởng hoặc một ông hội-viên khác có chân quan chức thay làm chủ-tọa cứ theo như thứ tự ở điều này.

Các ông hội-viên thực thụ về hàng quan chức đi vắng hay là bận việc thì sẽ có nghị-định quan Toàn-quyền cử các quan khác thay, trừ ra chức chủ tọa thì phải theo như đoạn trên kia.

Điều 2. — Nay đặt ra mỗi xứ một hội đồng địa-phương xét việc khẩn thổ để giúp quan Thống-đốc Nam-kỳ, các quan Thống-sứ và Khâm-sứ Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Cao-mên và Ai-lao. Hội-đồng địa-phương xét việc điền thổ trong mỗi xứ có những vị sau này :

Một quan cai trị hạng nhất, do quan Thủ-hiến trong xứ cử làm chủ tọa.

Quan chánh sở Y-chính hay là một quan đại-biểu sở ấy ;

Quan chánh kỹ-sư Công-chính hay là quan đại-biểu sở ấy ;

Một ông quan sở Trước-bạ do quan chánh sở ấy cử ;

Quan chánh sở Nông-chính.

Quan chánh sở Lâm-chính.

Ông hội-trưởng phòng Thương-mại hay là một ông đại-biểu với một ông hội-viên Tây, và một ông hội viên bản-xứ của phòng ấy.

Ở Trung-kỳ thì hai ông hội-trưởng phòng Thương-mại và Canh-nông ở Tourane và Vinh, hay là đại-biểu của các ông ấy và mỗi phòng cử một ông hội-viên An-nam.

Một ông điền chủ Pháp có chân hội-đồng kinh-tế và Tài-chính của Pháp.

Một ông điền-chủ bản-xứ có chân hội đồng nhân-dân đại biểu hay là hội đồng tư-vấn.

Ở Nam-kỳ thì một ông điền chủ Pháp và một ông điền chủ Annam có chân Hội-đồng quản-hạt.

Quan chánh tòa coi việc điền thổ tại phủ Thống-đốc hay Thống-sứ, Khâm-sứ làm tiên thẩm ủy viên.

Đợi cho đến khi lập thành hội-đồng kinh-tế và tài-chính của Pháp thì chân hội-viên hội-đồng ấy sẽ do một ông điền chủ Pháp thay và do quan Thống-sứ, Khâm-sứ cử.

Các chân hội-viên hội-đồng địa-phương xét việc khẩn thổ và các chân hội-viên thay những ông đi vắng hay bận việc thì sẽ do các quan thủ-hiến các xứ cử.

Điều 3. — Các hội-đồng khẩn thổ trung ương và địa phương đều là những hội-đồng thường trực để giúp quan Toàn-quyền và các quan Thủ-hiến các xứ, để trình bày các ngài rõ việc thi hành các lệ luật về điền thổ cùng là các nghị định riêng cần thiết cho sự thi hành các lệ luật ấy.

Chức trách các hội-đồng ấy đã dự định trong đạo chỉ-dụ ngày 4 novembre 1928.

Các hội đồng khẩn thổ phải tỏ bày ý kiến về những việc sau này, tùy với cái chức-vụ đã phân biệt về sự giúp các quan thủ-hiến hành chính nói ở trên kia :

Về bản dự-án điều lệ về điền thổ ;

Về các chương trình thực-dân đã giải-thích trong chỉ-dụ ngày 4 novembre 1928 (điều 4) và các nghị-định thi hành ;

Về các bản dự-thảo kiểu mẫu điều lệ ;

Về việc qui biểu số tính sẵn theo từng xứ và từng miền để định giá các khu đất cho đấu giá ;

Về việc qui biểu số tính sẵn theo từng miền để định số tiền bắt buộc những người xin khẩn đất phải có ;

Về việc định quyền được đấu giá ;

Về việc xin gia hạn nộp tiền ;

Về việc xét đơn xin khẩn thổ, bất cứ là xin không, xin đấu-giá hay là xin làm hợp-đồng, về việc định các thể-thức về những người thuộc quốc-tịch nào, có tư-bản thế nào mới được xin khẩn, về các thể-lệ riêng bắt buộc các người xin khẩn phải tuân theo thế nào nhất là về cái giá bán đất, về các phương pháp vệ-sinh và chữa thuốc, về những khoản lợi riêng trong xứ được hưởng về sự khai khẩn ấy.

Trái với những thể-lệ trên ấy, việc cấp không từ 10 hectares đất trở xuống thì không phải hỏi ý-kiến các hội-đồng [illegible]

Những sự trừng-phạt đối với những người khẩn đất không theo các thể-lệ cương bách (điều 26 đoạn III trong chỉ-dụ ngày 4 novembre 1928) thì sẽ do các hội-đồng địa phương quyết định.

Điều 4. — Các hội-đồng địa-phương có thể hỏi ý kiến mọi các quan chức hoặc bất cứ người nào có thể giúp việc được cho hội-đồng.

Văn tập « Kiều »

Ông Hi Định

Kỳ báo trước ông có bỡn cợt tôi một câu rằng « Nhà nho cũng với nhà trò một môn » nay xin lấy câu ấy làm đầu bài mà tập một câu rằng :

« Túi đàn cặp sách để huề,
« Vững lòng học lấy những nghề nghiệp hay.
« Cũng nhà hành viện xưa nay.
« Chàng ôi biết nỗi nước này cho chưa ».

Kỳ sau mà chàng có giả lời cho em, thì xin cũng tập Kiều mà giả lời, để cho hợp với mục này.

Cô B

VA'N UYÊNZ

Tự thán

(Cải-chính lại bài đăng ở số báo 9 Mars)

Ta nghĩ mình ta cũng đã ngông,
Ăn chơi như phá nói như rồng.
Niên canh mới ngoại đôi mươi tuổi,
Nguyệt bổng còn vơi bốn chục đồng.
Cũng muốn ghi danh cùng vũ-trụ.
Lại e để thẹn với non-sông.
Nghĩ ta mà ngán cho ta nhỉ,
Suốt tháng đi làm suốt tháng không !

Đêm trăng chơi thuyền

Đêm khuya canh vắng cảnh im tờ,
Một lá thuyền con thả lửng lơ,
Mặt nước nhấp nhô làn sóng gợn,
Lưng trời thấp thoáng bóng sao thưa.
Thướt tha dưới nguyệt cây mờ tỏ,
Thơ thẩn bên sông khách ngẩn ngơ !
Phong cảnh âu sầu non nước cũ,
Đàn ai văng vẳng mấy đường tơ !

Hỏi chị Hằng

Đêm qua mát mẻ tới cung trăng,
Nhe gót sang chơi hỏi chị Hằng.
Cung Quảng bấy lâu sao để lạnh ?
Hay là muốn đợi khách tiên chăng ?

Duyên-hà, Nguyễn-minh-Sơn

Tin sau cùng

Xin xem Trung Bắc buổi chiều giá bán mỗi số 2 xu.

VIỆC HANOI

THỜI TIẾT
Lúc 10 giờ sáng : 20 độ

Trong ngạch cai-trị

Có tin rằng quan cai-trị Servoise Giám-đốc các việc hành-chính và chính-trị Bắc-kỳ sắp về nghỉ, thì quan cai-trị Poullet-Osier sẽ lên thay.

Các Hội đồng dân biểu và tư-vấn chỉnh-đốn lại

Việc gia hạn thêm một năm cho các hội-đồng nhân dân đại-biểu hay là tư vấn đã đăng báo bữa nọ không phải là riêng cho một Bắc-kỳ mà thôi, các ông nghị ở Bắc-kỳ, Trung-kỳ, các ông nghị Lào, với các ông nghị Cao-mên đều được thêm hạn cả, là vì phủ Toàn-quyền nay đang trù tính việc tổ chức lại các hội-đồng ấy.

Ngạch tòa sứ

M. Nguyễn-văn-Thao, thư ký tập sự, niên bổng 450 đồng, nay được thăng thư ký hạng sau.

Ngạch thủ ngục

M. Đỗ-văn-Nghĩa, thủ ngục Lai-châu, nay đổi đi Cao-bằng.

M. Hoàng-văn-Nạc, thủ ngục Cao-bằng, nay đổi đi Lai-châu.

Hết dịch trâu bò

Tại địa-phận làng Chương-xá, làng Phú-khê, huyện Cẩm-khê, tỉnh Phú-thọ, nay đã hết dịch trâu bò.

Mất con dâu

Một bà lão tên là Nguyễn-thị-[illegible] tuổi, quán làng [illegible] huyện Thanh-liêm. (Ha-nam), cùng người con dâu tên là Bùi-thị-Khoai 27 tuổi, lên Hanoi bán tơ, bà lão có giao cho con dâu 15 đồng, không biết thế nào, người con dâu bỗng dưng mất tự hôm 6 Mars, chẳng tìm thấy đâu cả.

Chủ rạp hát với con hát

Mme Nguyễn-thị-Hòa, chủ rạp hát Tonkinois, có đơn thưa hai người con hát là Trần-văn-Cương và Đoàn-Cam, bội tín, lĩnh công non rồi bỏ việc.

Lại mất xe đạp

Nguyễn-văn-Vinh ở số 12 phố hàng Thung, trình rằng bị kẻ cắp ăn cắp mất một cái xe đạp giá đáng 30 đồng.

Các tin vặt

M. Dương-văn-Ngoạn, cho thuê xe đạp, ở số 24 phố Mã-mây, nay rút đơn kiện Bùi-văn-Thanh về việc bội tín cái xe đạp giá 39 đồng rồi trốn đi mất.

M. Pierre Lan, 58 tuổi, ở số 47, phố đường thành, nay đã rút đơn kiện người con gái nuôi, tên là thị Gái, về tội bội tín một số tiền là 15 đồng và đôi hoa tai vàng đáng 18 đồng rồi trốn đi mất.

M. Lê-văn-Tiên, buôn bán ở số 17 ngõ Mã-mây trình rằng mất trộm các quần áo, giá đáng 119$70.

Mme Nguyễn-thị-An ở ngõ Huyện, trình rằng mất trộm các quần áo đồ đạc giá đáng 50 đồng.

M. Vũ-viết-Xuyết, ở số 209 phố Lò-đúc kiện người cùng ở chung nhà, tên là Vũ-ngọc-Thỏa quán làng Đông-cao, tỉnh Phúc-yên, ăn trộm 20 đồng bạc và bội tín các đồ đạc, giá đáng 20 đồng, rồi trốn đi mất.

CHRISTUS

Đó là đầu đề một phim ảnh rất có giá trị của Công-giáo mà báo Trung-hòa sẽ đem diễn bốn ngày, từ 19 đến 22 Mars tại Cinéma Tonkinois phố hàng Quạt.

Phim ảnh này diễn-tả lại những nỗi khốn cực Chúa Cứu-thế phải chịu khi còn ở dương-thế, và những phép lạ quá sức loài người Chúa Jésu làm : Như kẻ chết được sống lại, kẻ mù xem thấy, đi trên mặt bể, và lên giời, vân vân.

Ngày 19 và 21 Mars bắt đầu chiếu từ 1 giờ rưỡi.

Ngày 20 và 22 Mars bắt đầu chiếu từ 5 giờ rưỡi.

Vé bán tại báo quán Trung-hòa
Sáng từ 7 đến 11 giờ
Chiều từ 1 giờ đến 5 giờ rưỡi.
Tại 42 Rue Lamblot
Sáng từ 11 giờ đến 1 giờ.
Chiều từ 6 giờ đến 8 giờ.

Tin Trung-kỳ

FAIFOO

Sao nị nỡ dứt tình mà đi

Một người đàn bà tên là Đinh-thị-Thành 33 tuổi, vừa có đơn kiện người chồng là người Khách tên là Tôn-thành-Giang, con giai trưởng M. Tôn-xương-Kỳ, bang trưởng ở Faifoo, về tội bỏ mình chơ-vơ với bốn đứa con mọn, mà về Tàu, chẳng cấp dưỡng nhìn nhận gì đến.

Cứ lời thím Khách ấy nói, thì thím kết duyên tấn tần cùng người Khách ấy tự hồi xuân xanh mới có 18 tuổi tròn, nghĩa là từ ngày 10 novembre 1918. Khi làm lễ cưới, có cả lý-trưởng thị thực. Mấy năm đầu mới lấy nhau, thì ở nhà bố chồng, sau vì bố chồng và chồng có chuyện lôi thôi với nhau, thím bèn cùng chồng ở riêng xuất gia xuất táo, thím ra tay buôn bán, để nuôi chồng được đủ mọi bề sung sướng

Hồi năm 1919, thím lại muốn gây dựng chút công danh cho chồng nữa, bèn khuyên chồng ra học trường thuốc Hà-nội, thím cũng bồng bế con ra để nâng khăn sửa túi cho chồng.

Năm 1923, chồng đỗ tốt nghiệp trường thuốc, được bổ đi làm y sĩ bên Quảng-châu-Loan, thím đã mừng thầm rằng chồng được công thành danh toại, thì chồng quan cả, vợ hẳn bà, cũng sướng kiếp ư ngựa xe chi đủng đỉnh. Thím bèn thu xếp, bồng bế cả bốn con sang Quảng-châu-Loan với chồng. Trước sau mới được ba năm như thế, thì chú Khách Tôn-thành-Giang, chẳng biết tình ý thế nào, xin thôi việc trong ngạch y-tế, cùng vợ con kéo cả về Faifoo.

Thình-lình đến năm 1927, chú Khách Tôn-thành-Giang bỏ vợ và con ở Faifoo mà cất lên về Tàu, thành thử tự đấy thím Khách Đinh-thị-Thành phải về ở nương tựa nhà anh là Đinh phước-Mỹ mà nuôi bốn con mọn.

Thím hỏi bố chồng thì bố chồng nói, hiện nay chồng thím buôn bán giàu có lớn ở Hoihao nhân tình nhân ngãi vô số. Bởi vậy thím đã đâu đơn kiện chồng về tội phụ tình và đòi tiền cấp dưỡng.

Chẳng biết rồi tòa xét xử ra sao.

SINH, TỬ, GIÁ THÚ

SINH

Phạm-văn-Sơn, con M. Phạm-v-Phương, lính khố đỏ, ở 28 Ngọc Thành.

Đặng-đình-Cá', con M. Đặng-đình-Cung, làm cu-li, ở 160 phố Bờ sông. [illegible] buôn bán, ở 118 phố hàng Bông.

Phan-văn-Hợi, con M. Phan-văn-Lương, làm cu-li, ở làng Liên Thủy.

Đỗ-thị-Vương, con M. Đỗ-trung-Thịnh, làm bồi, ở 20 phố Mã Mây.

TỬ

Mme Nguyễn-thị-Lan, 62 tuổi, ở ngõ Nguyễn-duy-Hàn số 17.

M. Hoàng-sĩ-Thận, 80 tuổi, ở 32 phố Thạch-an.

Các cuộc vui tối nay

Cinéma Palace : Les feux de la rampe

Cinéma Tonkinois : Lavenenosa

Cinéma Pathé : Casanova

Quảng-lạc : Cái nhầm to

Sân nhiên : Lịch sử thầy thông Binh.

Sô tiền-định — Đổi chỗ ở

Bà thầy xem số tiền-định trước ở phố ngõ Trạm nay mới dọn lại số nhà 47, phố hàng Cót 7.704

Tin-tức về việc thương-mại

GIÁ THÓC GẠO :

Gạo hạng nhất, một tạ		11$30
— nhì,	—	10 40
— ba,	—	9 50
Thóc hạng nhất,	—	6 50
Bắp ngô —	—	6 60

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước : 12 f, 40.

CÁC TIN TÀU

Tàu *André Lebon* đến ngày 19 mars ở Saigon sẽ chạy sang Pháp. Tàu ấy sẽ mang thư của tàu *Claude Chappe* ở Haiphong chạy vào Saigon ngày 14 mars.

Tàu *Chenonceaux* đã từ Marseille sang Tàu và sang Nhật ngày 22 février.

Tàu *Chantilly* đã từ Marseille đi Đông-dương ngày 27 février.

Tàu *Général Métzinger* sẽ từ Saigon chạy sang Pháp ngày 2 avril đợi tàu *Claude Chappe* ở Haiphong chạy ngày 28 mars vào tới nơi.

Tàu *Albert Sarraut* ngày 18 mars thì chạy thẳng đi Saigon.

Tàu *Athos II* đã ở Marseille chạy sang Tàu và Nhật ngày 8 Mars.

Tàu *Tonkin* mang thư sang Pháp (đường Nhật) 18, ngày thứ ba 19 mars hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong, đường Pakoo, Hoi-how, và Fort-Bayard rồi chuyển sang tàu *Hakozaki-maru*. Tàu này có ghé Naples.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 16 sáng hôm ấy.

CÁC VIỆC LĨNH TRƯNG VÀ ĐẤU GIÁ

Ngày 19 Mars 1929 hồi 16 giờ. — Tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá việc quet vôi, sơn cửa và lắp kính cho sở Địa-chất (Géologique) Hanoi.

Việc làm đáng 2.174 đồng [illegible] l'Architecte Chef (des Bâtiments-Civils) ở Hanoi.

Ngày 16 Mars 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Bưu-điện Bắc-kỳ Hanoi lĩnh trưng việc tải thư và các bưu-kiện (colis postaux) bằng ô-tô từ Hải-dương đến Phả-ninh-giang và từ Phả-ninh-giang đến Hải-dương, trong thời hạn từ 1er Mai 1929 đến 30 Avril 1932.

Ký quĩ tạm 50$00

Ký quĩ nhất định 1.000 $

Ngày 25 Mars 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Bưu-điện Hanoi đấu giá mua sắt chữ T, dùng cho sở ấy.

Việc thầu đáng 100.000 đồng

Ký quĩ tạm 2,500 đồng

Điều-lệ thầu để tại sở Bưu-điện 14 đường Brière de l'Isle Hanoi và tại sở Bưu-điện Haiphong.

Ngày 26 Mars 1929 hồi 16 giờ. — Tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm 4 cái cầu bằng *béton armé* ở những chỗ km. 164+400, 165+100 165+700 và 166+700 đường thuộc địa số 3 bis là đường Bắc-kạn qua Ngân-sơn lên Cao-bằng.

Việc làm đáng	9.044$10
Tiền dự phòng	955$90
Ký quĩ tạm	170$00

Ngày 15 Avril 1929 hồi 16 giờ. — Tại sở Trước-bạ (Sous Direction de l'Enregistrement des Domaines et du Timbre) đường Paginier Hanoi sẽ đấu giá mua các sổ sách và giấy in cho sở ấy trong năm 1929 các điều lệ xem tại sở ấy.

Ngày 14 Mai 1929 hồi 15 giờ. — Tại sở Thương-chính tổng-cục ở Hanoi và sở phó Thương-chính Saigon sẽ đấu giá mua 155.000 cái túi đay mới và 3.000 cân dây để đựng muối.

Điều-lệ xem tại phòng thứ ba sở Thương chính Hanoi và tại phòng kế-toán sở Thương-chính Haiphong và Saigon.

Ngày 10 Juillet 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Hỏa-xa (la-ga Hanoi) sẽ đấu-giá mua 65.000 *kilos* dầu lau máy mà 50.000 *kilos* giao tại Hanoi và 15.000 *kilos* giao tại Tourane.

Điều-lệ xem tại sở Hỏa-xa (ga Hanoi, trên gác) tại sở Service Maritime Haiphong và tại kho xe-hỏa (Magasin annexe des chemins de fer) Tourane.

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như [illegible] rhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ : **1$00**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

3008

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22, RUE LAMBLOT (PHỐ NHÀ THỜ) MÁY NÓI SỐ 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur).

Ngày giờ học và chương-trình theo y như các trường công. Buổi tối bao giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học-trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

« Âu-Tây tư-tưởng »

Là tên một thư-cục của bản-quán mở ra chỉ chuyên dịch các sách Tây rất hay, chia làm ba loại.

A. Sách văn-chương kinh-điển (bìa vàng)

B. Sách đọc cho vui (bìa đỏ)

C. Sách dạy phổ-thông (bìa xanh).

Mỗi tháng ra hai quyển bán mỗi quyển 5 xu (0$05).

Hiện đã in ra những sách sau này:

ALEX. DUMAS :

1. BA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ :

toàn bộ 18 quyển nhỏ, mỗi quyển. 0$05

hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa toàn bộ. 1,00

FÉNELON :

2. TÊ-LÊ-MẠC PHIÊU-LƯU-KÝ :

cả bộ 10 quyển nhỏ mỗi quyển. 0,05

hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa toàn bộ. 0,60

DE LA BROSSE :

3. LỊCH SỬ ÔNG PAUL-BERT :

có ba quyển nhỏ mỗi quyển . . . 0,05

hoặc đóng vào 1 quyển lớn có bìa trọn bộ. 0,15

J. SWIFT :

4. QUI-LI VE DU KÝ :

có ba quyển nhỏ mỗi quyển . . . 0,05

hoặc đóng làm 1 quyển có bìa trọn bộ. 0,15

PERRAULT :

5. CHUYỆN TRẺ-CON :

1 quyển nhỏ. 0,05

MOLIÈRE :

6. NHỮNG HÀI KỊCH CỦA TIÊN-SINH :

có 5 quyển nhỏ mỗi quyển. . . . 0,05

LA FONTAINE :

7. THƠ NGỤ-NGÔN :

(văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối nhau) có 2 quyển nhỏ mỗi quyển. 0,05

[illegible] mỗi quyển nhỏ. . . . . 0$12

1 bộ « Ba người Ngự Lâm Pháo Thủ ». 0,50

1 bộ « Tê Lê-Mạc Phiêu Lưu-Ký » . . . 0,20

1 bộ « Lịch-Sử ông Paul-Bert 0,12

1 bộ « Qui-Li Ve Du-Ký » 0,12

1 quyển « Chuyện Trẻ con ». 0,12

1 quyển « Hài-kịch Molière ». 0,16

2 quyển « Thơ Ngụ-ngôn ». 0,12

Cả 7 thứ gói làm một gói 0,60

Hiện đương in :

1. DE BALZAC :

MIẾNG DA LỪA

2. LE SAGE :

GIL BLAS

SÁCH MỚI BẰNG TIẾNG PHÁP

Une des énergies françaises Paul-Bert

tức là lịch sử ông Paul Bert có tượng đồng ở vườn hoa ngay tòa Đốc-lý.

Người nước ta ai cũng nhớ mang máng cái công đức lớn của ông Toàn quyền Paul Bert mà không ai biết đích lịch sử ông thế nào. Nay quan Thống đốc Nam kỳ Blanchard de la Brosse mới bổ cái khuyết điểm ấy. Ngài đã soạn ra sách này in bán một lần đã hết rồi, tại vừa cho bản quán tái bản bằng giấy thường, trong có vẽ, mỗi quyển bán có 0p.30,

Tiền cước gửi mỗi quyển 0p.12.

Cuộc sổ số của Viện Quang Chất Đông dương

(Loterie de l'Institut du Radium de l'Indochine)

Những số trúng thì ra sau này :

1 số.	12.000$00	4 số mỗi số được	500 00
1 số.	4.000 00	20 số —	100 00
1 số.	3.000 00	40 số —	50 00
4 số mỗi số được	1.000 00	80 số —	25 00

Mỗi vé : 1$00

Ngày mở số 1er Mai 1929

Có bán vé tại Bản-quán

N. B. — Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé gửi vé lại, tính như sau này :

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé : 0$20

Từ 1 vé đến 10 vé, — 0 30

Ai có máy móc hỏng thì nên đến :

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Lưu-thanh tốt nhất bán và cho thuê ở :

Etablissements Indophono

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn đi giầy đẹp tất đẹp thì nên đến :

G. M. R.

Demange

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai không có vốn buôn bán làm ăn thì nên đến :

Banque de l'Indochine

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Sữa tốt nhất thì có những :

Hiệu Nestlé

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Xe đạp tốt nhất thì có :

MM. Deleule & Detouillon

Debiolle

Trúc-Thành

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn làm nhà xây bằng gạch tốt thì nên đến :

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồng hồ bút máy thì nên đến :

G. M. R.

Phúc-Vinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn già hóa trẻ ăn uống như thường thì nên đến :

Hiệu giồng răng

Trần-quang-Minh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ đạc thì nên đến :

G. M. R.

Nhà tăm tăm

Trịnh-xuân-Nghĩa

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn uống rượu, hút thuốc lá, xơi đồ hộp thì nên đến ;

G. M. R.

L. U. C. I.

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn tiêu khiển buổi tối thì đi xem :

Cinéma Palace

— Tonkinois

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Chè ngon nhất thì hiệu :

Vinh-Mậu

Kim-Thái

Ninh-Thái

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn dùng thuốc tây thì nên đến :

Pharmacie Montés (Nhà ba chuông)

— Chassagne (Phố hàng Khay)

— Blanc

— Gillet (Vinh)

M. Rondon (Haiphong)

M. Hélary (Haiphong)

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có bệnh thì nên đến phòng khám bệnh :

Quan Đốc-tờ : Loubet

— Piquemal

— Blot

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có đồ cũ và quốc-trái muốn bán thì nên đến :

Hiệu Đức-Long

Hoàng-xuân-Lan

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn săn bắn thì nên đến :

MM. Deleule & Detouillon

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ vàng bạc ngọc ngà thì nên đến :

Perroud

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Khăn mũ đẹp thì có :

Hiệu Hai Chinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn xem tiểu-thuyết, mua giấy bút thì nên đến :

Tân Dân Thư Quán

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn thửa câu đối phúng mừng thì nên đến :

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Số 13

Người ngọc rơi châu

(Mỹ nhân lệ)

淚人美

Trước giả : LÝ-ĐỊNH DI

Dịch-giả : NGUYỄN-ĐỖ-MỤC

Nàng Thiều-hoa lại nói qua cho nghe và bảo rằng :

— Chàng Kiếm-lư đi đã ba tháng nay, mà tuyệt vô âm-tín, khiến người luống những bàng-hoàng.

Sau nàng Băng-hoa vào yết-kiến bà di-mẫu, bà di-mẫu trông thấy, thở dài mà than rằng :

— Ta cùng cháu cách-biệt mới ba năm nay, mà sao trông cháu gầy-yếu lắm. Giả-sử cháu không cùng đi với chị (trỏ nàng Thiều-hoa) thì có lẽ già này cũng không nhận được là ai.

Nàng Băng-hoa nói :

— Tuổi xuân mấy độ, người ta dễ già. Bây giờ cháu trông di-mẫu, so với hồi ba năm về trước, cũng đã già hơn đôi chút vậy.

Bà di-mẫu nói :

— Nhờ trời ta vẫn được khỏe mạnh, chỉ vì cảnh nhà càng ngày càng thêm quẫn-bách, lo-nghĩ như thế, còn gì mà chẳng phải già !

Nàng Huệ-hoa đứng ở bên cạnh, cười mà bảo rằng :

— Ba chị em chúng ta, sau này hãy mong được bằng cái tuổi của di-mẫu, chỉ sợ bấy giờ chúng ta lại không được quắc-thước như di-mẫu ngày nay mà thôi.

Bà di-mẫu nghe nói, có ý ngậm-ngùi. Buổi tối hôm ấy, bóng trăng sáng như ban ngày, chị em cùng nhau trò-chuyện. Nàng Băng-hoa kể-lể những nông-nỗi khổ-sở cho nàng Thiều-hoa nghe.

Nàng Băng-hoa nói :

— Chồng em đã chẳng ra gì, mà mẹ chồng em lại càng cay-nghiệt. Hồ tháng ba vừa rồi, xuýt nữa thì em bị cái họa bất-trắc, em sợ chị nghe lại thêm mối phiền-não, cho nên em không dám viết thư.

Nàng Thiều-hoa nghe nói ngạc nhiên, vội hỏi duyên-cớ làm sao thì nàng Băng-hoa nói :

— Từ Cảnh y (tức là chồng nàng Băng-hoa) tính hay đánh bạc quần tam tụ ngũ, lúc nào con bạc cũng thường đầy nhà. Em đã nhiều lần lấy lời ngọt-ngào khuyên-can, nhưng hắn chẳng thèm để vào trong tai ; dẫu có chịu nghe thì cũng chỉ được một vài hôm, rồi lại chứng nào giữ tật ấy. Lời nói của em, chẳng khác nào như nước đổ lá khoai dầu vịt vậy.

Nàng nín lặng một chút, rồi lại thở dài mà rằng :

— Có một hôm, hắn đặt tiệc mời các con bạc đến uống rượu. Khi rượu đã ngà-ngà say, hắn cưỡng-bách em phải ra chuốc chén. Trời ơi !...

Nàng vừa nói vừa nức-nở khóc mà rằng :

— Bấy giờ em cãi lại mà bảo rằng : « Tôi là con nhà tử-tế, chứ có phải như những phường liễu ngõ hoa tường đâu, sao chàng lại bắt tôi làm cái việc xấu-xa ấy ! » Em nói như thế thì hắn...

Nàng Băng-hoa thuật đến chỗ ấy thì đã thổn-thức nói không ra tiếng. Nàng Thiều hoa cũng có ý căm-tức thay mà hỏi rằng :

Hắn có chịu thôi không ?

Nàng Băng-hoa gạt nước mắt mà nói tiếp theo rằng :

— Hắn không hề đoái nghĩ, liền dùng cái sức mãnh-hổ nắm cánh tay em mà kéo ra, em vin lấy cái trụ giường mà kháng cự lại...

Nàng Thiều-hoa hỏi :

— Rồi thế nào nữa ?

Nàng Băng-hoa nói :

— Khi ấy hắn hầm-hầm nổi giận, quay mình đi ra phía ngoài. Trong lòng em xiết bao bối rối, luống những nghĩ thầm : không biết hắn còn định cái thủ-đoạn chuyên-chế đến thế nào mà đè-nén em nữa. Bỗng nghe tiếng giầy rộn-rịp thì ra hắn đã cùng một lũ con bạc cùng kéo nhau vào. Em vừa toan lần trốn thì hắn đã đứng ngang chỗ bậc cửa mà chắn không cho em đi. Em bất-đắc-dĩ không làm thế nào cho được, mới quay trở lại rồi đứng ngảnh mặt vào tường mà khóc....

Nàng Thiều-hoa vội hỏi :

— Thế chúng nó định làm gì ?

Nàng Băng-hoa nói:

— Bọn con bạc kéo vào, tấp nập đầy nhà, hơi rượu nồng-nàn, khiến người buồn mửa. Hắn lại gọi người nhà đem các đồ rượu uống dở ở nhà ngoài vào, rồi họp nhau ở đấy mà ăn-ăn uống-uống...

Nàng Thiều-hoa nói :

— Chúng kéo vào ăn-uống ở đây để làm gì thế ?

Nàng Băng-hoa nói :

Được một lúc, hắn lại bảo em rằng : « Nay mọi người đều ở đây cả. Mày nghe lời ta thì mời mỗi người một chén rượu, nếu không thì ta sẽ làm cho phải biết tay ta ! » Em nghe câu nói ấy, mồ-hôi trong mình toát ra đầm-đầm, sợ hãi không biết làm thế nào...

Nàng Thiều-hoa nghe đến chỗ ấy, bỗng biến nét mặt mà rằng :

— Một thân liễu yếu đào tơ mà xông-đột với đàn ma-quỉ như thế thì em phải nguy mất.

Nàng Băng-hoa nói :

— Còn phải nói chi nữa ! Bấy giờ em căm-tức đầy ruột, không biết làm thế nào, mới quát to lên mà mắng hắn là một đứa càn dỡ. Hắn nổi giận, rồi vùng đứng dậy, hầm-hầm chạy lại phía em, khác nào như con hổ đói vồ người. Trời ơi ! . . .

Nàng gạt nước mắt, rồi lại nói :

— Em thấy hắn dùng cách dữ-dội như thế, biết là việc khó được toàn, mới đập đầu vào tường để cầu cho được chóng chết. Hắn thấy vậy, liền nắm cánh tay em mà kéo lùi ra cho xa bức tường, rồi bảo em rằng : « Mày muốn chết à ! Ta còn làm cho mày sống nhục mới nghe ! » Hai bên còn đang giằng-co nhau thì may trong đám con bạc có người lại khuyên-can. Hắn cứ xừng-xộ nói này nói nọ, sau mọi người phải kéo ra, bấy giờ hắn mới hầm-hầm mà bước ra ngoài.

Nàng Băng-hoa nói đến đấy thì ngồi nghỉ một chút. Nàng Thiều-hoa lại nói tiếp theo rằng :

— Ai ngờ hắn lại lòng lang dạ thú đến như thế !

Nàng Băng-hoa nói :

— Em bị một phen vùi rập như thế, nghĩ thầm : còn mặt mũi nào sống ở cõi đời! nghĩ quanh nghĩ quẩn, chỉ muốn nhắm mắt mà ngủ một giấc nghìn năm cho rảnh. Đêm hôm ấy, em cởi giải lưng buộc lên trên xà nhà để liều mình thắt cổ;

Nàng Thiều-hoa nghe nàng Băng-hoa nói đến chỗ ấy, bỗng thở dài một tiếng mà kêu lên rằng :

— Trời ơi ! Tội-nghiệp cho em tôi !...

Nàng Băng-hoa lại nói :

Nhưng ngờ đâu : « *Số còn nặng nợ má đào, người dầu muốn thác trời nào đã cho* » bỗng bị đứa bộc-phụ trông thấy, mụ cứu chữa cho em hồi-tỉnh rồi khuyên-can em chớ nên quá nghĩ mà liều mình như thế. Em gượng theo lời mụ, quyết định xin về thăm nhà, nhưng giả-sử chị Huệ-hoa không gửi tiền cho em thì em cũng khó lòng mà về được. Chị Thiều-hoa ơi ! Cái cảnh-ngộ em lúc bấy giờ, khác nào như người phải sa vào nơi trầm-luân địa-ngục. Từ nay trở đi, em thề không trở về Sơn-đông nữa. Nhà họ Từ (tức là nhà chồng nàng Băng-hoa) nếu dùng cưỡng-lực mà cưỡng-bách em thì em chỉ liều mình một chết là xong việc.

Nàng Thiều-hoa nói :

Bây giờ cảnh nhà ta cũng không phải là cảnh vui. Chị định theo di-mẫu sang ở Thiếp-khê, em nên cùng sang với chị.

Nàng Băng hoa nói :

— Nhà bà di-mẫu, cảnh-ngộ không được phong-phú, chị em ta nỡ nào mà lại sang đấy để ăn báo cho đành.

(Còn nữa)

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Le gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN